

Institutionen för ekonomi och IT
Avdelningen för medier och design

Studenternas möte med arbetslivet

- Digitala jobbportalers potentiella värde för studenter i samspel med traditionella kontaktnätverk

Författare:

Andrea Dubois

Thilda Larsson

Kandidatuppsats, 15 hp

Examensarbete i medieinformatik

Vårterminen 2021

Handledare: Linn Gustavsson

Examinator: Helena Vallo Hult

Bachelor's thesis

The students' encounters with working life

Andrea Dubois

Thilda Larsson

Abstract

This thesis focuses on students' encounters with working life. The thesis aims to contribute to an increased understanding of the potential value of digital job portals in interplay with traditional social networks by capturing students' perceptions of their paths to working life.

A qualitative research method has been applied where respondents from University West have been interviewed both individually and in groups. Both current and previous students were included in the study. Eleven semi-structured individual interviews and two group interviews were conducted and recorded with the support of field notes. Based on this combined approach, which also permitted interaction among the respondents, the study could capture a greater variety of both current and previous students' experiences.

The study contributes with knowledge based on a number of students' experiences of their encounters with working life, both before and after completing their studies at the university. The results of the study suggest that the interplay between digital job portals and traditional contact networks is of great importance. Digital job portals seem to provide a broad picture of the job opportunities in relation to the education, while the contact networks provide more in-depth understanding as well as relationships that might contribute to actual job offers. Hence, values are created as a result of their interplay. In addition, the study shows that the practice part of the work integrated learning approach at University West is instrumental for students in enriching their contact networks and that this, in turn, often result in their first jobs. On the basis of the results, recommendations are suggested for further studies as well as for actions that might improve the students' paths to working life. The recommendations concern capturing of previous students' experiences, analysis of the effects of Work Integrated Learning and in particular different forms of practice, exploring more aspects of competence provision and mediation, as well as the design and function of digital job portals.

Publisher:	University West, Department of Economics and Informatics SE-461 86 Trollhättan, SWEDEN Phone: +46 520-22 30 00 Fax: +46 520-22 30 99		
Examiner:	Helena Vallo Hult, HV		
Advisor:	Linn Gustavsson, HV		
Subject:	Media informatics	Language:	Swedish
		Date:	June 10, 2021
Keywords	Working life, Digital Job Portals, Contact Network, Work Integrated Learning, Weak Ties		

EXAMENSARBETE

Studenternas möte med arbetslivet

Andrea Dubois

Thilda Larsson

Sammanfattning

Denna studie handlar om studenters möte med arbetslivet. Syftet har varit att bidra till en ökad förståelse för digitala jobbportalers potentiella värde för studenter i samspel med traditionella kontaktnätverk i studenternas möte med arbetslivet.

En kvalitativ forskningsmetod har tillämpats där respondenter i form av alumner och sistaårsstudenter från Högskolan Väst har fått svara på frågor både enskilt och i grupp. Elva semistrukturerade enskilda intervjuer samt två gruppintervjuer har genomförts och spelats in med stöd av fältanteckningar. Detta för att få en djupare förståelse för respondenternas upplevelser och erfarenheter av vägen till arbetslivet.

Studien bidrar med kunskap om ett antal studenters upplevelser och erfarenhet av mötet med arbetslivet, både innan och efter avslutade studier på Högskolan Väst. Studiens resultat tyder på att samspelet mellan digitala jobbportaler och traditionella kontaktnätverk har en stor betydelse. Ett sätt att beskriva samspelet skulle kunna vara att digitala jobbportaler bidrar till en bred bild av arbetsmarknaden kopplat till utbildningen medan kontaktnäten bidrar till djupare förståelse och relationer som kan leda vidare till jobb. Värde skapas i hur dessa kompletterar och samspelar med varandra. I tillägg visar studien på att arbetsintegrerat lärande inte endast är viktigt för att koppla samman teori och praktik utan praktikperioder bidrar även till att berika studenternas kontaktnät, som i sin tur kan skapa förutsättningar för studenterna att få ett första arbete efter studierna. Med utgångspunkt i resultatet utformades rekommendationer för fortsatt arbete. Dessa rör att ta tillvara på tidigare studenters erfarenheter av vägen till arbete, analysera effekterna av AIL och särskilt olika former av praktik, utforska fler aspekter av kompetensförsörjning och -förmedling, samt digitala jobbportalers utformning och funktion.

Utgivare:	Högskolan Väst, Institutionen för Ekonomi and IT 461 86 Trollhättan Tel: 0520-22 30 00 Fax: 0520-22 30 99		
Examinator:	Helena Vallo Hult, HV		
Handledare:	Linn Gustavsson, HV		
Huvudämne:	Medieinformatik	Språk:	Svenska
Nivå:	Kandidatnivå	Poäng:	15
		Datum:	2021-06-10
Nyckelord:	arbetsliv, digitala jobbportaler, kontaktnätverk, arbetsintegrerat lärande, svaga kopplingar		

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till alla respondenter som tog sig tiden att delta i undersökningen. Vi vill också tacka Carl Weigert och Gustav Enoksson som gjorde en bra och konstruktiv opposition på vår uppsats, samt Helena Vallo Hult som gav oss värdefull feedback i samband med presentationen. Slutligen vill vi frambringa ett stort tack till vår handledare Linn Gustavsson som har stöttat och väglett oss genom hela vårt examensarbete. Det är tack vare ert deltagande och visade intresse som vi lyckats genomföra denna studie. Tusen tack till alla som har varit med och gjort detta möjligt!

Arbetsgruppen består av Andrea Dubois från 3D-animationsprogrammet och Thilda Larsson från Digitala-medieprogrammet. Vi har eftersträvat en jämn fördelning av arbetet, dock har vi arbetat med olika delar utifrån det vi har upplevt att vi kan väl, vi har även diskuterat alla delar av texten tillsammans. Brödtexten är framtagen gemensamt. Andrea har även bearbetat texten mer i detalj medan Thilda har kontaktat potentiella respondenter och transkriberat materialet från intervjuerna. Thilda har haft hand om dialogen och intervjuat de fyra studenterna medan Andrea har haft hand om dialogen och intervjuerna med de sju alumnerna. Intervjuerna med våra fokusgrupper är gemensamt genomförda där Thilda tog fältanteckningar och Andrea höll i intervjuerna.

Vi hade många bra genomgångar inför examensarbetet där vi fick information och kunskap som vi kunde applicera under det fortsatta arbetet. Vårt upplägg innebar att vi reflekterade och dokumenterade det vi gjort under arbetet i skriftlig form, parallellt med utförandet av datainsamling, i form av intervjuer och fokusgruppsdiskussioner. Vi har veckovis haft möten med vår handledare om upplägget och utvärderat föregående veckas arbete samtidigt som vi planerat inför den nya veckan.

Vi har arbetat med att sätta upp dags- och veckomål för att få en god översikt över hur vi legat till med våra uppgifter, på så sätt har vi förberett oss och underlättat eventuellt stressfulla moment. På morgonen har vi gjort en lista med det som behövs göras under dagen, alternativt under veckan. I slutet av dagarna och veckorna har vi gjort noteringar om och uppföljningar av hur arbetet har gått. Planeringen och vårt sätt att fördela arbetet har hjälpt oss få översikt över våra insatser under arbetets gång och hur vi skulle kunna anpassa och utveckla upplägget för att effektivisera arbetet. Det viktiga för oss under detta arbete har varit att försöka upprätthålla en god kommunikation och att hela tiden planera och utvärdera. Viktigast av allt för oss har varit att ha kul ihop, lära oss nya saker och bidra till bra samarbete.

Innehållsförteckning

Table of Contents

Abstract	i
Sammanfattning	ii
Förord	iii
1 Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Frågeställning och syfte	3
1.3 Avgränsningar	3
2 Teori och tidigare forskning	4
2.1 Digitaliseringen och samspelet med traditionella kontaktnätverk	4
2.2 Granovetters begrepp; svaga kopplingar	5
2.3 Svaga kopplingar som broar	6
2.4 'Technology Affordances' och 'Technology Potential'	8
2.5 Arbetsintegrerat lärande	8
3 Metod och material	10
3.1 Förarbete	10
3.2 Motivering av metodval	10
3.3 Urval & respondenter	11
3.4 Utformning av intervjustudien	12
3.5 Genomförande	12
3.6 Metod för resultatanalys	13
3.7 Reflektion över metodval och genomförande	14
4 Resultatredovisning	15
4.1 Resultat av intervjuerna	15
5 Diskussion	27
5.1 Vägen till arbetslivet	27
6 Slutsatser och rekommendationer	32
6.1 Slutsatser	32
6.2 Rekommendationer till fortsatt arbete	33
6.3 Kunskapsanspråk och validitet	34
6.4 Avslutande reflektion	34
Källförteckning	35

Bilagor

Bilaga 1: Det planerade urvalet.....	38
Bilaga 2: Det slutliga urvalet.....	39
Bilaga 3: Informationsdokument.....	40
Bilaga 4: Intervjuguide och Intervjufrågor	41
Bilaga 5: Utskick	42

1 Inledning

Inledningen ger en introduktion till det valda ämnesområdet. Denna uppsats handlar om studenternas möte med arbetslivet. En fråga av särskild betydelse är hur digitala jobbportaler kan skapa förutsättningar för nya jobbmöjligheter och därigenom ge större möjligheter - i samspel med traditionella kontaktnätverk.

1.1 Bakgrund

Studenternas väg till arbetslivet är en central fråga för alla lärosäten och studenter. Vid Högskolan Väst läggs ett stort fokus på **arbetsintegrerat lärande (AIL)** som metodik där fokus just ligger på kontakten mellan akademi, omgivande samhälle och näringsliv (Högskolan Väst, 2021a).

Det finns AIL-inriktade högskolor och universitet över hela världen. I Sverige är AIL särskilt framträdande hos Högskolan Väst i Trollhättan som har AIL som profil (Högskolan Väst, 2021a). Högskolan Väst bedriver både utbildning, forskning och forskar-utbildning med fokus på det arbetsintegrerade lärandet. Lärosätet strävar efter en stark integration mellan högskoleförlagda och verksamhetsförlagda studier (Högskolan Väst, 2021b). AIL har varit en del av Högskolan Väst sedan högskolan grundades och bidrar till högskolans övergripande profil. Högskolans ledord beskriver att AIL ”genomsyrar” i princip allt skolan gör och målet är att vara nationellt ledande inom området (Högskolan Väst, 2021a). Högskolan beskriver på sin hemsida att teoretisk och praktisk kunskap är lika viktiga eftersom kunskap skapas på många håll här i samhället. AIL betonar bland annat gapet och samspelet mellan teori och praktik (Björck, 2020). Enligt högskolan har inte akademien ensamrätt på att skapa kunskap, det är istället i mötet mellan akademi, arbetsliv och omgivande samhälle som det bäst skapas insikter, lösningar och ömsesidig utveckling som kan möta de utmaningar samhället står inför. AIL har utvecklats från att initialt rört pedagogisk utveckling kopplat till utbildningsverksamheten, till att nu också vara ett viktigt och angeläget forskningsområde (Högskolan Väst, 2021a).

Högskolans upplägg för det arbetsintegrerade lärandet bygger på att studenterna redan under studietiden ska komma i kontakt med arbetslivet på ett flertal olika sätt. Studenternas lärande ska stå i centrum och studenterna ska bli införstådda med vad akademiskt lärande innebär och hur akademisk kunskap kan tillämpas (Högskolan Väst, 2021b). Högskolans ambition är att lärmiljön ska kännetecknas av mångfald. Profilen arbetsintegrerat lärande innebär också att högskolan ska vara en drivkraft och en mötesplats för livslångt lärande (Högskolan Väst, 2021b).

Vidare samarbetar ofta lärosäten med varandra, både på utbildningsområdet och för utveckling inom det administrativa området. I mars 2021 ingick t.ex. Högskolan Väst en överenskommelse och ett allianssamarbete med en mängd andra lärosäten i Västra Götaland. Samarbetet benämns Lärosäten Väst och består av Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet, Högskolan i Borås, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst och Jönköping University. Målet med samarbetet är att öka kvaliteten och mångfalden i parternas verksamhet, vilket i sin tur skall stärka lärosätenas profilering och attraktivitet samt öka nationell och internationell konkurrenskraft. Konkret kan det utökade samarbetet bland annat handla om kompetensförsörjning och kompetensutveckling (Chalmers, 2021), vilket är relevant för det arbetsintegrerade lärandet.

Med bakgrund i både metodik och samverkan är det extra intressant att undersöka hur studenter från Högskolan Väst kommer i kontakt med arbetslivet och vilka vägar eller verktyg de använder för att bygga upp nätverk och hitta en anställning. Klassiskt har olika typer av digitala verktyg och portaler spelat en stor roll i arbetssökande men vår teori är också att olika former av sociala nätverk influerar möjligheterna till en anställning. I denna studie har vi därför valt att fokusera på värdet av digitala jobbportaler och hur de används i samspel med traditionella kontaktnätverk för att hitta dessa anställningar. **Digitala jobbportaler** syftar i sammanhanget till digitala plattformar som utgör verktyg för arbetsgivare och arbetssökande medan **traditionella kontaktnätverk** i sammanhanget syftar på de kontakter eller relationer som en individ har och de indirekta kontakter dessa i sin tur ger tillgång till. Fortsättningsvis kommer vi att använda benämningen kontaktnät. Värdet av digitala plattformar kan antas bero dels på hur användbara plattformarna är och dels på hur individer förmår ta till vara på möjligheterna. Områden av särskilt intresse för detta examensarbete är jobbportalers funktion när det gäller att identifiera samarbetspartners i studenternas möte med arbetslivet. Att hitta jobbmöjligheter och miljöer, som inte finns i en individs egna kontaktnät, kan möjliggöras av digitala jobbportaler.

Som teoretiskt ramverk för traditionella kontaktnätverk har vi bland annat studerat den klassiska sociologiska litteraturen, särskilt Granovetters (1973, 1983) begrepp; **svaga kopplingar**. Vi ser även närmare på begreppen **technology affordances** och **technology potential**. Detta för att få en grund för att diskutera hur dagens digitala jobbportaler skapar värde genom möjlighet till sammankoppling med traditionella kontaktnätverk. Samhällsvetenskaplig forskning innebär att på olika sätt ställa teori i relation till den verkliga världen. Mötet mellan teori och verklighet kan vara kontinuerligt pågående under en forskningsprocess, vilket innebär att det teoretiska ramverket kombineras och samspelar med observationer av den empiriska världen. Att ”systematiskt kombinera” handlar enligt Dubois & Gadde (2002) om detta och att ta tillvara på, och utveckla, existerande teorier och forskning snarare än att uppfinna hjulet på nytt. Enligt Pfeffer (1982) karaktäriseras bra teori av logiska sammanhang och bör därav inte vara onödigt komplex och säga väldigt lite om allt förmycket utan snarare handla om att vara selektiv i vad som inkluderas. Weick (1979, s. 38) förklarar att forskare i vissa situationer vill förklara allt och lyckas på så sätt inte förklara någonting istället.

1.2 Frågeställning och syfte

Examensarbetets frågeställning har vuxit fram i kontakt och dialog med en mängd studenter under vår studietid. Vi har själva blivit mer medvetna om våra egna och studiekamraternas tankar och oro inför övergången ut i arbetslivet. Det är märkbart att behovet av matchning mellan arbetssökande och arbetsgivare är stort och särskilt problematiskt för unga arbetssökande och för mindre arbetsgivare som saknar de möjligheter att synas och nå ut till arbetssökande som de större arbetsgivarna har.

Under årens gång på Högskolan Väst har vi lagt märket till att det är många studenter som har tankar kring hur de ska ta sig vidare efter sin utbildning. Vårt examensarbete handlar därför om hur studenter upplever mötet med arbetslivet, mer djupgående går ämnet in på hur digitala jobbportaler kan skapa värde i samspel med traditionella kontaktnätverk. Med vår uppsats har vi en önskan om att ta reda på hur studenterna upplever övergången ut i arbetslivet och hur de gör för att ta sig vidare efter studierna.

Vi själva och en mängd andra studenter kommer i år att ställas inför liknande, eller på grund av Covid-19 pandemin, större svårigheter och utmaningar jämfört med tidigare generationer. Hur vi kommunicerar har helt förändrats. Dufva och Dufva (2019) förklarar att hur den digitala värden upplevs och uppfattas kan vara avgörande för vilka möjligheter som skapas för framtiden. Före informationssamhällets genombrott var människor hänvisade till en mindre skara bekantskaper, idag kan en enskild individ kommunicera på global nivå och interagera med människor över hela världen. Van Bavel et al. (2020) beskriver att Covid-19-pandemin har lett till drastiskt förändrade livsmönster, vilket har gjort det mer aktuellt att ta till vara på digitala kontakter och kommunikationskanaler. Vi har med denna problematik i åtanke formulerat en frågeställning som fokuserar på hur digitala jobbportaler kan skapa förutsättningar för nya kontakter och därigenom ge större möjligheter - i samspel med traditionella kontaktnätverk.

Frågeställningen är:

”Hur kan digitala jobbportaler skapa värde i samspel med traditionella kontaktnätverk i studenternas möte med arbetslivet?”

Syftet är alltså att bidra till en ökad förståelse för studenternas möte med arbetslivet särskilt när det gäller samspelet mellan digitala jobbportaler och traditionella kontaktnätverk.

1.3 Avgränsningar

Studien är avgränsad till att enbart beröra studenternas möte med arbetslivet och digitala jobbportaler i samspel med traditionella kontaktnätverk. Övriga användningsområden av digitala jobbportaler kommer ej att beröras. Studien fokuserar på nuvarande och tidigare studenter från Högskolan Väst.

2 Teori och tidigare forskning

I detta avsnitt tas forskning om traditionella och nyare interaktionsteorier upp. Vi tar även upp forskning om aktuella dilemman som har en inverkan på studenternas möte med arbetslivet, exempelvis covid-19 pandemin.

2.1 Digitaliseringen och samspelet med traditionella kontaktnätverk

Enligt Dufva och Dufva (2019) lever vi numera i ett informationssamhälle där information, teknik och digitala verktyg konstant är tillgängliga. Hur vi kommunicerar har förändrats. Digitala sociala plattformar som t.ex. Facebook och LinkedIn har blivit en integrerad del av sociala nätverk. Internet bidrar med universell tillgång, vilket har förändrat hur vi använder och tar till oss tjänster av olika slag. En sak som dock inte har förändrats är att realtidskommunikation och social interaktion fortsatt är nödvändig för att få olika typer av tjänster och nya digitala plattformar att fungera effektivt.

Digitala plattformar kan möjliggöra en effektiv och direkt tillgång till en större variation av människor med olika kompetenser och andra tillgångar. Som tidigare nämnts var människor före informationssamhällets genombrott hänvisade till en mindre skara bekantskaper. En enskild individ kan idag kommunicera på global nivå och interagera med människor över hela världen. I denna digitala era kan i princip allt och alla kopplas samman. Möten på digitala plattformar kan utgöra ett första steg mot nya samarbeten och samarbetsformer (Dufva & Dufva, 2019).

Informationsteknologins möjligheter att bidra till hållbara lösningar inom en rad områden lyfts fram av bland andra Arnfalk et al. (2006):

”Sverige frambålls ofta som en framstående IT-nation och bör nyttja de möjligheter som IT medför i form av resurs- och energisnåla lösningar, ökad effektivitet, möjlighet till ändrade livsmönster och internationell konkurrenskraft.”

Covid-19-pandemin är ett exempel på hur livsmönster kan förändras drastiskt. I detta fall har även digitaliseringen påskyndats. Sociologiska teorier och forskning om sociala nätverk uppmärksammas nu allt mer. Luckor i tidigare forskning i ämnet uppmärksammas nu enligt Van Bavel et al. (2020). Kunskap om interaktionsmönster är viktigt för att underlätta informationsspridning och beteendeförändring under pandemin. För att undvika nya smittutbrott krävs signifikanta förändringar i människors beteenden och vardag. För att kunna fortsätta leva våra liv och interagera med människor är det viktigt att vi lär oss hur vi kan ta tillvara på nya sätt att kommunicera för att tillgodose våra behov då vi inte vet hur länge pandemin kommer att pågå.

Online-interaktioner bidrar till en känsla av samhörighet och kontakt med omvärlden. Nu under pandemin när det är svårt att träffas är det verkligen aktuellt att ta till vara på digitala kontakter och kommunikationskanaler. Forskare avråder dock från passiv användning av sociala medier och ger rådet att hellre utnyttja informationsrik, dyadisk och direkt kommunikationsteknik (Van Bavel et al. 2020).

En intressant aspekt av digitala sociala plattformar är hur de bidrar till värdeskapande genom så kallade **svaga kopplingar** (Granovetter, 1973). Innan dessa plattformar fanns tillgängliga var tillgången på bekanta begränsad av de traditionella sociala miljöer som varje människa är involverad i - i den fysiska världen. Digitala sociala plattformar ger helt andra möjligheter när det gäller såväl antalet så kallade svaga kopplingar som möjligheterna att hitta ”rätt” bland dem. Ett viktigt värdeskapande som de digitala plattformarna kan bidra med handlar därför om förmågan att öka värdet av och tillgången till svaga kopplingar. Detta avsnitts teoretiska utgångspunkt baseras på Granovetters (1973, 1983) teorier om och analyser av **svaga kopplingar**. Syftet är att få ökad förståelse för svaga kopplingar och digital teknologis potentiella bidrag till sociala nätverk. Detta för att få en grund för att diskutera hur dagens digitala jobbportaler kan skapa värde genom möjlighet till sammankoppling med traditionella kontaktnätverk.

2.2 Granovetters begrepp; svaga kopplingar

Utgångspunkten för Granovetters (1973) analys är att de flesta nätverksmodeller implicit fokuserar på **starka kopplingar** mellan individer, till exempel **vänner**, vilket innebär att man endast fångar små väldefinierade grupper. **Svaga kopplingar** mellan individer, exempelvis **bekanta**, skapar kopplingar mellan sociala grupper vilket har stor betydelse för spridning av information och möjligheter av olika slag. Som ett särskilt exempel nämner Granovetter möjligheten att få tips om arbete. Denna möjlighet ökar med svaga kopplingar eftersom de personer som vi har svaga kopplingar till rör sig i andra cirklar och därför har tillgång till annan information än den vi själva har (Granovetter, 1983).

Enligt Granovetter (1973) är mängden tid, emotionell intensitet, intimitet, ömsesidigt förtroende och ömsesidigt utbyte karaktäriserande drag för en koppling mellan människor. Att uppmärksamma svaga kopplingar ställer dem i kontrast till starka kopplingar och förtydligar innebörden av styrkan i starka kopplingar. Att endast behandla starka kopplingar ignorerar exempelvis värdet av innehållet i kopplingen. Att analysera styrkan i kopplingar av detta slag leder till djupare kontraster och paradoxer samt ökad förståelse för kopplingarnas funktion enligt Granovetter (1973).

Svaga kopplingar främjar helheten och kan betraktas som ovärderliga för individen och människors integration i samhället. Personliga upplevelser och interaktion mellan individer är beroende av storskaliga mönster och social struktur, vilka ligger bortom räckhåll för enskilda individers påverkan. Starka kopplingar gynnar sammanhållning men kan på ett övergripande högre plan leda till upplösning och fragmentering (Granovetter, 1973).

Granovetter (1973) beskriver hur olika typer av triadiska (mellan tre parter) kopplingar kan formas och uttrycker den otroliga mängden kombinationer. Det han belyser särskilt är att det aldrig kan förekomma en så kallad ”förbjuden triad” vilket betyder att den tredje kopplingen i en interaktion med tre parter saknas då två av kopplingarna är starka. Alltså, om A och B har en stark koppling och även A och C har en stark koppling så finns det också en koppling (stark eller svag) mellan B och C. Det går inte att skapa en koppling genom någon annan utan att det naturligt uppstår ytterligare en koppling till den tredje parten då två av kopplingarna är starka. Svaga kopplingar däremot kan fungera som **broar** vilket ger dem en särskild funktion.

2.3 Svaga kopplingar som broar

Enligt Granovetter (1973) är sammankoppling av småskaliga och storskaliga interaktioner på mikro- respektive makronivå av central betydelse i sociologiska teorier. Mikronivån handlar om interaktion på individnivå, och berör människors intentioner, känslor och värderingar, medan makronivån handlar om exempelvis politiskt administrerade miljöer, inklusive nationella system, reglementen och kulturer (Jilke et al., 2021). Hur interaktioner inom små nätverk (på mikronivå) formas och skapar storskaliga mönster (på makronivå) är något som inte tidigare uppmärksammats i forskningen enligt Granovetter (1973). På senare tid har samma brist identifierats av Quinton och Wilson (2016) som studerat LinkedIns effekter för affärsnätverk.

I sin artikel argumenterar Granovetter (1973) för att analyser av interpersonella nätverk har stor potential att forma de bästa ’mikro-makro’-kopplingarna. Enligt Granovetter (1973) är en fundamental brist inom sociologiska teorier att de inte ställer interaktion på mikronivå i relation till mönster på makronivå på ett övertygande sätt. Analyser av sociala nätverk är enligt Granovetter (1973) ett viktigt verktyg för att länka mikro- och makronivåer inom sociologisk forskning. Enligt Quinton och Wilson (2016) kan ett sådant verktyg förstärkas med dagens teknik, och utgöra ett komplement till traditionella metoder.

Genom **brobyggande** kopplingar övergår småskaliga interaktioner till vidare, storskaliga mönster. Storskaliga mönster leder i sin tur vidare tillbaka till småskaliga interaktioner som formas inom mindre grupper. Kunskap om småskaliga interaktioner kan därför leda till förståelse av en större helhet. I utvecklingen av nätverk kan vi förvänta oss att broarna genom vilka vi tar oss från en koppling till en annan spelar en viktig roll. Här börjar vikten av svaga kopplingar bli lite tydligare då det är högst troligt att svaga kopplingar kan agera som broar. Svaga kopplingar hotas inte av samma begränsningar som starka när det gäller brobyggande. Även om det inte alltid är så att en svag koppling utgör en bro är det mer sannolikt än att en stark koppling gör det. Det viktiga är att förstå att alla broar utgörs av svaga kopplingar. En betydelsefull aspekt av svaga kopplingar är att lokala broar leder vidare till många fler broar där vägen mellan broarna ofta är kort. Detta innebär att det är lättare att komma i kontakt med fler nya människor genom svaga kopplingar jämfört med starka, trots att det oftast är starka kopplingar som föder de svaga från början. Svaga kopplingar har här uppmärksammats framför starka då de är mer sannolika att förbinda medlemmar från olika grupper eller nätverk. Starka kopplingar tenderar att begränsa sig till särskilda och koncentrerade nätverk vilket alltså inte vanligtvis är en genväg till nya interaktioner (Granovetter, 1973).

Granovetter (1973) tar upp några saker som är fundamentala för mänskliga sociala nätverk. Här beskriver han på vilket sätt svaga kopplingar har ett värde och varför de tillför ytterligare värde bortom, och som komplement till, de starka kopplingarna. Ur en aspekt kan beteenden och mönster formas och begränsas beroende av ens nätverk. Ur andra aspekter kan individer manipulera nätverk för att uppnå specifika mål. Båda aspekter påverkas av strukturen av ett nätverk (Granovetter, 1973). Bott (1975) argumenterar för att en avgörande faktor för hur starka nätverkskopplingar är beror på huruvida vänner känner varandra. Detta är avgörande för hur starka kopplingarna är i ett nätverk. Barnes (1969) ifrågasätter uppdelningen mellan starkt kopplade nätverk och svagt kopplade nätverk och menar att det inte endast är strukturen utan även nätverksdensiteten som är avgörande. Enligt Malcolm et al. (2021) innebär nätverksdensitet omfånget av antalet personer inom ett nätverk som känner varandra. Det teoretiska maximala antalet är beroende av hur stort nätverket är. Exempelvis kan en person ha få kontakter men en stark koppling till dessa, medan en person med ett stort nätverk kan ha svagare kopplingar till sina kontakter vilket innebär att nätverksdensiteten också är en avgörande faktor för kopplingarnas styrka.

Granovetter (1973) avslutar sin artikel med en uppmaning om att andra skall fortsätta utveckla analysen av svaga kopplingar. Funktionen och värdet av svaga kopplingar och hur dessa kan berikas och utnyttjas med hjälp av de tekniska plattformar som finns idag är en viktig och spännande fråga att arbeta vidare med. Värdeskapande kan analyseras både på mikronivå d.v.s. för individerna, och för samhället, på makronivå, då det kan bidra till exempelvis ökad sysselsättning och innovation.

Många författare har arbetat vidare med Granovetters teori. Exempelvis problematiserar Cantner et al. (2010) betydelsen av sociala kopplingar för företags innovationsförmåga. De menar att starka kopplingar fyller viktiga funktioner i detta avseende samtidigt som det kostar att interagera. Svaga kopplingars funktion och i vilka sammanhang de kan bidra till att skapa värde är fortsatt en intressant fråga.

2.4 'Technology Affordances' och 'Technology Potential'

Technology affordances är ett begrepp som anammats av bland andra Hutchby (2001) och syftar bland annat på hans analys av mötet mellan teknologi och användaren. Själva begreppet **affordances** är myntat av psykologen Gibson (1975) och används främst inom psykologin. Affordances innebär att ändamålet av en resurs går utom det förutbestämde syftet. Enligt Bobsin, Petrini och Pozzebon (2019) innebär technology affordances att det är användaren som uppfattar teknologins möjligheter, utefter deras behov och målsättningar, samtidigt som teknologiska artefakter fyller ytterligare syften än en enda individs tillämpning av möjliga användningsområden.

Technology potential syftar på målorienterade beteenden som leder till en konkret handling. En och samma teknologi kan skapa olika möjligheter och tillämpningspotential beroende av sammanhanget och situationen. Exempelvis kan en persons målsättning vara att hitta ett arbete, då kanske personen i fråga använder en digital jobbportal eller jobbbannonser. En digital jobbportal kan användas för att hitta ett arbete eller en anställd. Samma teknik skulle kunna användas för att hitta en vän eller en partner. Digitala jobbportaler och digitala mötesplatser kan användas i många olika syften och har beroende av användaren olika möjligheter och potential. Technology potential handlar därför om olika potentiella användningsområden av en teknologi beroende på, användare, målsättning och sammanhang. Det handlar om potentialen att fylla en ny funktion och möjliggöra önskvärda (desiderata) tillämpningar av befintliga resurser (Bobsin, Petrini & Pozzebon, 2019).

2.5 Arbetsintegrerat lärande

Under arbetets gång har vi även identifierat betydelsen av arbetsintegrerat lärande och därför lagt till ett avsnitt om detta här.

Arbetsintegrerat lärande (AIL) är en svensk tolkning av paraplybegreppet; Work Integrated Learning (WIL) (Richthoff, 2011) och är en typ av pedagogisk utbildningsform som ger studenter inom högre utbildning möjligheten att tillämpa sitt lärande från akademiska studier i konkreta och verkliga arbetssituationer.

Begreppet är ett samlingsord för en mängd olika uttryck och möjligheter till arbetsintegrerat lärande i samspel mellan olika teoretiska och praktiska utbildningsformer. Under begreppet (AIL) innefattas flera andra begrepp. Bland annat finns Verksamhetsförlagd Utbildning (VFU) och lärarpraktik vilka båda är obetalda praktikformer (Richthoff, 2011). Cooperative Education (Co-op) är en av få betalda praktikformer/arbetsperioder. Swedish association for cooperative education (SACE) är en organisation som bildats för att stötta praktikformer som kan bidra till att praktikanter får ersättning för sitt arbete samt ökad samarbetsförmåga och integration mellan högskolor och företag. Internationellt sett finns Även World Association For Cooperative Education (WACE) med liknande målsättning fast på internationell nivå. Båda organisationerna stöttar Co-op som praktikform (Coll & Eames, 2004). Det har gjorts många försök att definiera Co-op som begrepp, en av följande definitioner lyder (Richthoff, 2011):

”...Co-op är ett partnerskap och ett samarbete mellan student, institution och företagen, med specificerade ansvarsområden för alla parter.”

De olika modellerna är starkt kopplade till olika länder, utbildningsområden, utbildningsformer och traditioner (Richthoff, 2011). Högskolan Väst erbjuder ett antal utbildningar, där Co-op är en del, vilket i detta fall innebär att teoretisk utbildning varvas med avlönade arbetsperioder i företag eller organisationer (s.k. cooperative education, eller co-op) (Björck, 2020).

AIL har visat sig erbjuda många fördelar för studenternas akademiska lärande samt deras framtida yrkesliv och personliga utveckling (Zegwaard, 2014). Det finns forskning som kopplar AIL till höga nivåer av bland annat effektivitet och starka professionella nätverk (Atkinson, 2016). Studenter som studerat med AIL är ofta bättre rustade för arbetslivet och är väl förberedda för övergången från skola till arbete (Jackson, 2015).

3 Metod och material

I nedanstående avsnitt följer en beskrivning av valda metoder och av genomförandeprocessen med hänvisning till bilagor med de mallar vi utformat och använt oss av. Val av metoder är till viss del baserade på pilotundersökningar med olika testgrupper, kurslitteraturen och tidigare forskning.

3.1 Förarbete

Under förarbetet samlade vi information om utvecklingsområden inför upplägget av ett antal initiala intervjuer och observationer med en testgrupp, samt inledande input kring användarupplevelser. Förarbetet visar att våra intervjufrågor överlag var tydliga och vi fick ut de svar vi sökte. Upplägget under förarbetet fungerade bra och resulterade i utvecklade och relevanta svar på frågorna. Under observationerna gjorde vi tre inspelningar totalt, där genomsnittstiden var 30 minuter per samtal. Under intervjuerna gjorde vi också tre inspelningar. Intervjuerna hade en genomsnittstid på ca en timma per samtal. Övningarna gav en uppfattning om hur lång tid olika moment skulle kunna komma att ta för undersökningarna under examensarbetet.

3.2 Motivering av metodval

Fallstudier används ofta inom nätverksforskning (Dubois & Gadde, 2002). En utvecklad insikt kring fallstudier handlar om att upptäckter blir instabila över tid (Weick, 1979, s. 37). Enligt Dubois och Gadde (2002) ansåg Weick (1969, s. 18) inledningsvis att fallstudier var för situationsspecifika men senare upplevde Weick efter ytterligare undersökningar (1979, s. 37) att fallstudier var bättre verktyg än vad han tidigare föreställt sig då man bättre förstår förändringar över tid, bakgrunden till olika problem och hur forskningen framställts, detta har även belysts av Cronbach (1975). Denna studie kan sägas vara en inbäddad fallstudie (Yin, 1994) av hur studenter från HV finner vägar ut i arbetslivet. Den huvudsakliga analysenheten är studenterna, men eftersom dessa har antagits ha olika förutsättningar beroende på vilka program de läser har några olika program valts ut för att fånga betydelsen av skillnader och variation mellan programmen.

För att få en bild av studenternas perspektiv och deras användning av digitala jobbportaler under jobbsökningsprocessen skulle en kvalitativ undersökning enligt våra förstudier kunna bidra till en djupare insikt och förståelse av studenternas upplevelse och användning av digitala jobbportaler. Vi har därför valt att utföra både enskilda intervjuer och gruppintervjuer för att undersöka om respondenternas svar och uppträdande skiljer sig beroende av metodform och kan bidra med olika möjligheter till fördjupning. Datainsamlingen är tänkt att skapa utrymme för studenter att berätta om sina upplevelser och sina åsikter om övergången ut i arbetslivet och eventuell användning av digitala jobbportaler under processen.

3.3 Urval & respondenter

Urvalet innefattar sistaårsstudenter och alumner vid Högskolan Väst (som är upp till 35 år gamla).

Enligt Larsen (2018) är det viktigt att bestämma vilket urval man ska ha i sin undersökning. Det är viktigt att ha ett urval där man har samma sammansättning. Det vill säga att populationen bör vara samma för att få ett så representativt urval som möjligt. Med detta i åtanke har vi också eftersträvat ett urval med samma sammansättning då vi tror att det kan underlätta vidare användning av våra resultat.

Vi antog att studenterna från praktiskt inriktade program och från mer teoretiskt inriktade program skulle kunna ha olika svårigheter att hitta praktikplats och arbete efter studierna. Därför har två mer praktiskt inriktade program som 3D-animationsprogrammet och Lantmätarprogrammet inkluderats i kontrast till Industriell ekonomi och Lärarprogrammet för att utforska om det finns ett sådant samband. Detta antagande visade sig stämma då vi fann en variation mellan respondenterna som speglar dessa olikheter.

I början av arbetet var vår plan att intervjua ett tjugotal respondenter. På grund av brist på deltagare halverade vi urvalet och fokuserade därmed främst på Industriell ekonomi och 3D-programmet. För vår ursprungliga plan var tanken att även fokusera på Lärarprogrammet och Lantmätarprogrammet. Därutöver intervjuade vi enstaka respondenter från Lantmäteriprogrammet och Lärarprogrammet. Vi kunde som planerat intervjua minst fyra respondenter var från de två programmen (nio totalt) och hade även planlagt att hålla varsin gruppintervju med respondenterna från de två olika programmen. Det uppstod dock ett visst bortfall under gruppintervjuerna vilket ledde till att det var tre respondenter vid varje gruppintervju istället för fyra.

Urvalet av studenter och alumner har gjorts från de fyra programmen enligt nedan:
(Vi hänvisar till bilaga 2 för mer utförlig beskrivning av deltagarna.)

3D animation och visualisering (SG3DV):

Två alumner (en man och en kvinna, 20-35 år)

Två studenter (en man och en kvinna, 20-35 år)

Industriell ekonomi (TGIEK):

Tre alumner (två kvinnor och en man, 20-35 år)

Två studenter (två män, 20-35 år)

Lantmäteriprogrammet (TGLAI):

En alumn (man, 20-35 år)

Lärarprogrammet (LAGEN):

En alumn (kvinna, 20-35 år)

3.4 Utformning av intervjustudien

I intervjustudien ville vi undersöka hur studenter förbereder sig och upplever övergången ut i arbetslivet. Vi ville särskilt få förståelse för hur digitala jobbportaler - i samspel med traditionella kontaktnätverk - fungerar som plattformar och verktyg för att hjälpa studenterna ut i arbetslivet. Planen var att under utförandet av undersökningen spela in och sedan transkribera intervjuerna för att få svar på frågeställningarna. Tanken var att utgå från en semistrukturerad intervjuguide med stickord. En intervjuguide (se bilaga 4) användes som en minneslista och grundstruktur för intervjuerna. Med intervjuguiden ville vi undersöka hur studenter förbereder sig och upplever övergången ut i arbetslivet. Med hjälp av svaren ville vi utveckla våra frågeställningar och testa strukturen av intervjuguiden inför kommande intervjuundersökningar. Enligt Larsen (2018, s.139) innehåller en semistrukturerad intervju färdigformulerade frågor eller stickord. Det gäller främst att frågorna ställs i en flexibel ordningsföljd och att man kan ställa uppföljningsfrågor till utgångsfrågorna. Detta kan anses vara en bra metod för att få ut så mycket av varje svar som möjligt.

Till skillnad från en semistrukturerad intervju är en strukturerad intervju enligt Larsen (2018, s.139) en intervju där alla svarar på samma frågor i samma ordningsföljd. Strukturerade intervjuer kan reducera informationsmängden vilket inte känns passande då vi eftersträvar så utförliga svar som möjligt. Strukturerade intervjuer kan dock underlätta efterarbetet men det finns det inte riktigt behov av eftersom det är relativt få intervjuer att hantera i jämförelse med om vi hade gjort en enkätstudie. Målet var att få ut så ärliga och varierade svar som möjligt, därför var en semistrukturerad intervjustruktur ett passande val för arbetet. En strukturerad intervju kan skapa ett mindre svarsutrymme och möjligen ett otydligare samt mindre sanningsenligt resultat. Planen var att formulera tydliga frågor, med målet att få ut så utvecklade svar på frågorna som möjligt.

3.5 Genomförande

Vi utformade intervjuerna för att få information om studenternas möte med arbetslivet och digitala jobbportaler i samspel med traditionella kontaktnätverk. Respondenterna i studien deltog inledningsvis i en enskild intervjuundersökning. Intervjun bestod av ledande frågor, uppföljningsfrågor och stickord. Respondenterna uppmuntrades till att prata fritt och fick gärna ta upp andra relaterade eller orelaterade ämnen under intervjun.

Kandidaterna som var intresserade av att delta i undersökningen tillfrågades även om de hade lust att ställa upp i en gruppintervju under ett uppföljningstillfälle. Det hölls två olika gruppintervjuer, en för ett av de mer praktiskt inriktade programmen, 3D-animation och den andra för ett av de mer teoretiskt inriktade programmen, Industriell ekonomi. Gruppintervjuerna bestod av varsin grupp med tre deltagare.

Materialet från intervjuerna spelades in och transkriberades, vilket respondenterna informerades om på förhand. Respondenterna blev tillfrågade om sitt muntliga medgivande innan vi påbörjade inspelningen och konfirmerade medgivandet ytterligare i inledningen av inspelningen. Respondenterna blev informerade om sina rättigheter, inkluderat sin rätt att avbryta sitt deltagande närsomhelst under intervjun.

Det inspelade materialet har hanterats med konfidentialitet. Personuppgifter har förvarats så att enskilda deltagare inte identifierats och har endast använts för forskningsändamål. Det som sagts under inspelningen har vi använt som resultat och diskussionsobjekt för vårt uppsatsskrivande.

De första intervjuerna var enskilda och ägde rum under veckorna 15-17. Den andra delen var en gruppintervju och gjordes den 5:e respektive 6:e maj, vecka 18 (deltagarna deltog endast vid ett av gruppintervjustillfällena). Med tanke på rådande omständigheter skedde allt via Zoom. De enskilda intervjuerna tog upp till en och en halv timme och gruppintervjuerna tog ca två timmar.

3.6 Metod för resultatanalys

I resultatkapitlet presenteras resultatet av studiens empiri i fyra områden. Inledningsvis presenteras respondenternas tidigare erfarenheter av praktik och/eller arbete, deras användning av traditionella kontaktnätverk och digitala jobbportaler. Vidare presenteras respondenternas tankar och reflektioner kring mötet med arbetslivet. Inom de fyra områdena redovisas resultatet av genomförda intervjuer och ett antal utvalda intervjufrågeställningar. Vi har valt att lägga in citat från respondenternas svar för att göra resultatet levande och lättöverskådligt. I citaten benämns respondenterna som respondent ett till elva och om de är studenter eller alumner samt respektive respondents programtillhörighet.

Syftet med studien har inledningsvis handlat om att få ökad förståelse för digitala jobbportalers potentiella värde i samspel med traditionella kontaktnätverk i studenternas möte med arbetslivet. I resultatredovisningen presenteras även oväntade resultat om betydelsen av arbetsintegrerat lärande och praktikperioder. Lärandet är kärnan i all forskning och tar plats i samspelet mellan sökande och upptäckt. Upptäckter kan inte planeras i förväg och därför är det viktigt att inte endast redovisa vad som har upptäckts utan också hur upptäckten/upptäckterna har gjorts. Lärande genom forskning förstärks av att processen om hur vi lär oss nya saker förmedlas till läsaren (Dubois & Gadde, 2002).

3.7 Reflektion över metodval och genomförande

Det var användbart att göra både intervjuer och gruppintervjuer. Diskussionerna i grupp blev interaktiva och respondenterna delade med sig av sina erfarenheter och spann vidare på andras erfarenheter och tankar. På så sätt kompletterade gruppintervjuerna de individuella intervjuerna och gav oss ett rikare resultat. En lärdom är att vi borde ha planerat utefter ett mycket mindre omfång för intervjuerna och skalat upp istället för att skala ned antalet frågor och respondenter. Dock kan det nog vara det vida omfånget som ledde oss till att utforska vissa av de samband vi diskuterat så som skillnader mellan teoretiska och mer praktiska program vilket har varit en stor del av vårt arbete. Vi kunde också ha tänkt mer på vad vi tog upp i intervjuerna för att matcha svaren med hur vi skulle diskutera det och vad för slutsatsfrågor vi skulle vilja undersöka. Nu blev det lite mer slumpartat och vi har behövt leta mer efter det som är användbart i resultatet. Det hade nog varit fördelaktigt att ha bättre förståelse för vad diskussionen skulle innehålla innan vi började med metoderna så vi hade haft en klarare bild av vad vi skulle sikta mot med resultatdelen och diskussionen.

Under uppsatsens gång har vi försökt förhålla oss neutrala och planerat arbetet med utgångspunkten att andra ska kunna genomföra samma studie med förhållandevis liknande resultat (Denscombe, 2018). Vi har försökt hålla tillbaka egna åsikter och värderingar genom ett reflektivt förhållningssätt och självmedvetenhet om vår egen påverkan, den så kallade kontrolleffekten (Larsen, 2018).

Det vi kände tog mest tid i början av arbetet var att få tag i respondenter, vilket ledde till att de blev en utmaning att genomföra planen så som vi hade tänkt oss från början. I slutändan behövde vi skala ner antalet respondenter men vi lyckades ändå bevara vår plan om att utforska både praktiska och teoretiska program.

Nu i efterhand känner vi att det blev lite ont om tid för att skriva, därför hade det varit bra om vi hade kommit igång tidigare med våra intervjuer. Som nämnts ovan var det inget som vi kunde påverka då vi gjorde allt vi kunde samt mailade till över femtio personer i ett tidigt stadi. När vi märkte att vi fick färre svar än vad vi tänkt oss valde vi att minska vår målgrupp. Vi fokuserade då istället på att få in svar till ett praktiskt program samt ett teoretiskt istället för två av varje. Dubois och Gadde (2002) förklarar att ibland kan det vara så att pusslet inte riktigt går ihop och för en forskare kan det vara en viktig del av lärandeprocessen att få de sista bitarna på plats men det kan också komplicera läsarens uppfattning av innehållet därför är det viktigt att sträva efter att underlätta för läsaren, bland annat genom att motivera vilka val som gjorts i processen.

4 Resultatredovisning

I detta avsnitt presenteras resultatet av studiens empiri i fyra områden. Inledningsvis presenteras respondenternas tidigare erfarenheter av praktik och/eller arbete, deras användning av traditionella kontaktnätverk och digitala jobbportaler. Vidare presenteras respondenternas tankar och reflektioner kring mötet med arbetslivet.

4.1 Resultat av intervjuerna

Samtliga elva respondenter använder sig periodvis av digitala jobbportaler. Under arbetsökningsprocessen använder samtliga respondenter digitala jobbportaler dagligen till veckovis och alla hade olika erfarenheter av digitala jobbportaler. Samtliga studenter och alumner förhöll sig till frågorna utifrån sin tid och ståndpunkt som jobbsökande sistaårsstudenter.

4.1.1 Tidigare erfarenheter av praktik eller arbete

Respondenterna svarade på frågan:

“Har du tidigare erfarenhet av praktik eller arbete?”

“Det är värdefullt att ha haft ett så kallat skitjobb innan man får ett riktigt jobb, då man får med sig erfarenheten från det.”

(Respondent 1 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

“Jag har jobbat väldigt mycket både under och innan studierna. Innan det sommarjobbade jag. Jag har även praktiserat under studiegången. Jag har jobbat inom snabbmatskedjan samt som personlig assistent, vårdbiträde och på äldreboenden.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

“Jag har arbetat innan fast inte inom det jag utbildat mig till just nu. Jag har arbetat som inom restaurang, lager samt som personlig assistent och bilmontör. Jag känner att jag har fått med mig erfarenheter från de arbetena.”

(Respondent 3 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

“Att få prata med människor som har en annan syn på livet och världen gör att man får en ny kontakt och kanske ett nytt perspektiv på hur man kan se saker.”
(Respondent 4 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

“Oavsett vad du jobbar med kan du ta med dig det till en ny arbetsplats.”
(Respondent 5 – Alumn: Lantmätarprogrammet)

“Ja, praktik har jag aldrig haft att göra med än så länge. Om jag ska läsa praktik hade jag isåfall tänkt att läsa praktik som börjar nu i höst. Där tänker jag passa på att nätverka så mycket som det går och bygga ut nya kontakter. “
(Respondent 10 – Student: 3D-animationsprogrammet)

“Nej, har ingen erfarenhet eller praktik inom min utbildning. Men jag håller på att söka praktik just nu. Men vi får väl se om det blir något till hösten. När man har sökt praktik tidigare har det varit väldigt individuellt, skolan har haft lite hjälpmedel.”
(Respondent 9 – Student: 3D-animationsprogrammet)

“Jag försökte få praktikplats eller kunna få komma på besök men det fick jag tyvärr inte. Därför läste jag kurser istället.”
(Respondent 5 – Alumn: Lantmätarprogrammet)

“Co-op praktiken var det koordinatörer som bittade. Man fick söka fritt om man ville. Men jag valde att söka via de som koordinatörerna hade tagit fram.”
(Respondent 4 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

Ett flertal av respondenterna beskrev att de inte hade mycket tidigare erfarenhet av att ha arbetat inom de yrken som de utbildat sig inom, flera hade erfarenheter av att ha arbetat inom andra områden och upplevde att de kunde ta med sig mycket från sina tidigare erfarenheter även om de var inom andra områden än sin utbildning.

Vi ställde även frågan:

“Tycker du att det är lätt eller svårt att söka jobb?”

“Ganska lätt, känns som att det finns många jobb. Dock är det många sökande just nu.”

(Respondent 6) – Student: programmet för Industriell ekonomi)

“För oss lärare är det ganska lätt att söka jobb eftersom att det finns jobb. Det finns platser att söka, så nej det är inte svårt. Dock kan de vara svårt att hamna på en lite större mer prestigefylld skola.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

“Det finns förvånansvärt många jobb att söka. Men de är väldigt passiva på att höra av sig. Inte svår, men efterfrågan känns svag speciellt nu under Coronatider.”

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

“Hade jag velat ha vilket jobb som helst så hade jag kunnat få det. De är däremot svårt att söka jobb som kräver lite mer erfarenhet och som många andra var intresserade av. Jag tacka nej till ett jobb som jag inte var intresserad utav.”

(Respondent 8 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

“Jag har inte sökt jobb efter examen så jag vet inte.”

(Respondent 1 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

“Det är just det att få första jobbet, som kan vara svårt. Men jag tror att när man väl har fått ett jobb, kan man få deras kontakter och det öppnar då upp kontaktnätverket. Jag har försökt söka praktik genom kontakterna som jag har fått från Trollywoodfestivalen. Det är bättre att ha någons personliga mail än att bara söka till deras hemsida. När jag sökte till deras hemsida fick jag inget svar, när jag skickade till en faktiskt person svarade dem inom en dag.”

(Respondent 9 – Student: 3D-animationsprogrammet)

“Det är mycket snack med kompisarna emellan om hur man ska få tag på jobb.”

(Respondent 10 – Student: 3D-animationsprogrammet)

En av respondenterna beskrev “svårigheterna” med att komma in på skolor eller företag med en annan eller en högre status. Ett flertal ansåg att det fanns många jobbmöjligheter inom deras område men att det också var många andra med högre utbildning som sökte samma arbeten som de själva och att det därför kunde vara svårt att få tag i ett arbete. En alumn från 3D-animationsprogrammet (SG3DV) beskrev att det idag är svårt att få arbete på grund av Covid-19 pandemin. En annan alumn har ett eget företag och har därför inte behövt söka något arbete. Flera av studenterna från 3D-animationsprogrammet (SG3DV) ansåg att det var tufft att få in en fot i branschen i dagsläget.

En annan fråga löd:

“Har din kunskap om jobbsökningsprocessen förändrats sedan du började på HV?”

”Nej det tror jag inte. Har varit samma. Man gör ett CV, kollar på företaget och skriver ett personligt brev efter det.”

(Respondent 6) – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Ja. Efter man har fått många avslag vet man vad man bör ta med i ett CV än vad man inte bör ta med. Jag tror att jag har blivit bättre på att skriva CV och personliga brev. Men det är inte så mycket tack vare HV.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

”Jag har lärt mig att det är bra att ha små kontakter, exempelvis personer som föreläst på skolan eller de via klassen osv...”

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

”Man har knutit mycket kontakter med lärare, elever och företag. Man har fått chansen att lära känna personer.”

(Respondent 3 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

“Redan från första året, när klasskamraterna och lärare började prata mycket om LinkedIn och hur stor påverkan det kan ha på en nätverkstjänst. Nätverkande är verkligen jätteviktigt inom 3D branschen. Så det är något som jag kommer att ta med mig. Speciellt under praktikperioden som börjar nu i höst. Nätverka så mycket som det går och bygga ut nya kontakter.”

(Respondent 10 – Student: 3D-animationsprogrammet)

Hälften av respondenterna svarade att kunskapen till viss del inte har förändrats då de fortfarande liknar jobbsökningsprocessen med att hitta ett arbete, skriva ett CV och personligt brev eller bygga en portfolio. Ett flertal alumner beskrev dock att det inte riktigt kände ett lika stort behov för att vara kunnig inom jobbsökningsprocessen i nuläget, som när de var studenter, eftersom de inte letade efter ett nytt jobb för tillfället.

Sammanfattningsvis tyder respondenternas svar på att de har fått med sig mycket erfarenhet från tidigare arbetsupplevelser, en bra grund från studierna och med tiden har de blivit bättre införstådda med vad det innebär att komma ut i arbetslivet och knyta kontakter under studietiden. Respondenter från tre utbildningar anser att de troligtvis kommer att få arbete efter avslutade studier. Respondenter från en av de fyra utbildningarna anser det svårare att komma ut på arbetsmarknaden. Jobbsökningsprocessen upplevs överlag densamma som innan studierna. Flera respondenter anser att de har fått fler kontakter under högskoletiden.

4.1.2 Traditionella kontaktnätverk

Vi ställde frågan:

“Hur skulle du göra för att utvidga eller bevara ditt kontaktnätverk? “

”Jag hade hört av mig till andra lärare som jag känner. Eller gamla kollegor och se om de visste om det fanns något i närheten eller så. Försöka få en personlig kontakt. Jag hade vänt mig till dem jag känner.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

”Man ska våga prata och bjuda på sig själv. Skapa en vänskaplig kontakt i början och sen kan man fråga om tjänster. Alla konversationer börjar alltid med ett “hej”. Man ska även kunna visa vad man själv har att erbjuda. Det tror jag många behöver tänka på och se som 'prio' ett när man söker jobb. En rekommendation väger väldigt mycket.”

(Respondent 3 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Jag vill utvidga mitt kontaktnät mer som vi gör nu. Pratar så här med varandra och sedan 'stalka' upp personen för att se vem de är.”

(Respondent 4 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

”Jag är nöjd med hur det ser ut idag. Jag har inte behövt använda det än och har inga planer på att byta jobb just nu.”

(Respondent 8 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

Ett flertal respondenter ville på något sätt utvidga sitt kontaktnät. Flera av respondenterna beskrev att de skulle börja med att höra runt med personer i sin omgivning. Ett antal av respondenterna uttryckte att de tyckte det var viktigt att till viss grad känna sina kontakter och beskriver att de upplever att man kommer längst genom personliga kontakter. En respondent beskriver att det är lättare att utbyta kunskap och tjänster med kontakter man känner än om du bara har ett väldigt stort kontaktnät utan någon faktisk relation eller koppling till människorna i kontaktnätet. En annan respondent förklarade att om det finns ett behov av att utvidga kontaktnätet är ett annat tillvägagångssätt att uppta kontakt med de människor man vill ha kontakt med. Samma respondent uttryckte en önskan om att upprätta många kontakter inom en mängd olika områden för att öka kompetensen. Ett antal av respondenterna var nöjda med sina kontaktnät och uttryckte ingen direkt önskan om att utvidga sina kontaktnät. Flera av respondenterna har kommit i kontakt med sina nuvarande och tidigare arbetsplatser via kontakter och rekommendationer.

Vidare ställdes frågan:

“Hur ser ditt kontaktnät ut när det handlar om att söka jobb efter utbildningen? “

”Det ser inte jättebra ut. Jag har inte många kontakter. De jobb jag söker har jag inga kontakter med sen innan.”

(Respondent 6) – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Det är de kontakter som jag har fått genom skolan. De är främst via Trollywoodfestivalen, praktik och studiebesök som jag har fått mina kontakter”

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

”Genom praktiken fick jag ett kontaktnätverk då jag var ute på tre olika skolor. Dock kunde jag bara använda en av dem, den sista då de ligger bäst i tid med examen. De andra låg långt ifrån examen. Så det hade jag kunnat använda mig utav.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

”Jag anser att jag själv har ett brett kontaktnät. Jag har många vänner och familj som jobbar inom det området jag vill. Jag tycker ändå att jag kommer ut med lite kött på benen. Men självklart, man kan aldrig ha för mycket kontakter. Ju mer kontakter, desto lättare är det att ta sig fram i livet.”

(Respondent 3 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Hur man gör innan man får första jobbet kan ju vara ganska så svårt. Det första steget. Jag vet inte riktigt. Det kan vara svårt att veta om man är tillräckligt duktig även om man har utbildningen.”

(Respondent 9 – Student: 3D-animationsprogrammet)

Respondenterna svarade varierat. Ungefär hälften av dem hade inte något vidare kontaktnät inom sin bransch. En tredjedel av respondenterna hade någon i familjen eller vänner som hade möjlighet att hjälpa dem. De respondenter som hade haft praktik ansåg att de hade ett stabilt kontaktnät att utgå från, då de redan fått en fot in i branschen. En av respondenterna som läser sitt sista år på högskolan hade inte läst någon praktik och hade få kontakter. Respondenten upplevde en osäkerhet kring hur man skulle kunna gå tillväga för att få in en fot i branschen. Respondenten hade som tanke att nyttja Trollywoodfestivalen och liknande för att se över olika möjligheter. Ett flertal respondenter allra främst från 3D-animationsprogrammet beskrev att Trollywoods animationsfestival, praktik, studiebesök, gästlärare och liknande hade hjälpt dem på ett eller annat sätt att knyta kontakter.

4.1.3 Digitala jobbportaler

Respondenterna svarade på frågan:

“Känner du till några digitala jobbportaler?”

”LinkedIn är den jag främst använder, känns som att det publiceras jobb som jag är intresserad utav. Indeed och Academic work. Ingenjörjobben”

(Respondent 6) – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Jag använder mig inte alltid utav arbetsförmedlingen. Trollbättan stad har ju också så att man kan gå in och se alla deras tjänster. De är ju också någon slags portal. Kommunerna har ju en slags portal.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

”LinkedIn. Jag använder det inte. Indeed och arbetsförmedlingen. Även företagens hemsidor. De kommer upp mer nya jobb på Indeed än för arbetsförmedlingen.”

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

”LinkedIn, arbetsförmedlingen.”

(Respondent 3 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Sociala medier som LinkedIn, instagram och facebook. LinkedIn är mer seriöst då de andra är mer inriktade för privat tid, där man kan lägga upp bilder.”

(Respondent 5 – Alumn: Lantmästarprogrammet)

”LinkedIn, Indeed och arbetsförmedlingen. Även olika företags hemsidor. De kommer upp mer nya jobb på indeed än på arbetsförmedlingen.”

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

”Blocket job, LinkedIn. Företagens egna hemsidor exempelvis Academic work. Arbetsförmedlingen.”

(Respondent 8 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

”Jobtip. Monster, Blocket job. LinkedIn. Odwork. Hardwork.”

(Respondent 1 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

Ett flertal respondenter nämnde bland annat LinkedIn, Arbetsförmedlingen, Blocket job, Monster, Jobtip, Indeed, Academic Work, Remothub, Odwork, Hardwork, Jobbland, Instagram, Facebook samt olika kommuners och företags hemsidor.

Vi ställde även frågan:

"Betraktar du de nämnda digitala jobbportalerna som jobbportaler?"

"LinkedIn är en blandning utav sociala medier och jobbportal. Lite nyheter av en blandning av nyheter inom branschen också."

(Respondent 6) – Student: programmet för Industriell ekonomi)

"Arbetsförmedlingen känns som att de är en jobbportal fast att de har mycket annat. LinkedIn känns mer som ett kontaktställe men även jobbportal."

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

"Ja, LinkedIn är dock en blandning av jobbportal och social media. Skaparna vill ju att det ska vara den perfekta blandningen av sociala och jobb."

(Respondent 3 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

"Jag ser Blocket som en jobbportal. Vissa är ju mer specifika för jobb som endast har jobb."

(Respondent 9 – Student: 3D-animationsprogrammet)

"En jobbportal för mig är mer att man lägger upp en profil än att man bifogar filer om sig själv. De andra är en portal men kanske inte en digital portal på det sättet jag tänker mig."

(Respondent 4 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

"Business skulle jag säga att LinkedIn är. Det är ju inte bara en jobbkanal utan även lite sociala medier."

(Respondent 11 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

Ett antal respondenter upplevde bland annat LinkedIn som en blandning av social media och digital jobbportal medan Facebook och Instagram upplevdes av vissa mer som sociala medier där det dyker upp reklam om arbete. Endast arbetsförmedlingen upplevdes av samtliga respondenter vara en "renodlad" jobbportal.

Respondenterna svarade även på frågan:

“Hur hade du önskat att din jobbportal såg ut?”

“Jag gillade upplägget när man kan gå in på sidan och skriva in i ett sökfält olika sökord och den ger en lång lista på alla möjliga anställningar och projektarbeten som finns tillgängligt just nu. Det tycker jag är extremt smidigt.”

(Respondent 10 – Student: 3D-animationsprogrammet)

“Kanske att de sorterar mer efter vilken bransch man vill ha. Lättare filtrering.”

(Respondent 6) – Student: programmet för Industriell ekonomi)

“Lite osäker. Att den är tillräckligt stor för att registrera sig på.”

(Respondent 1 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

“Jag tror att en jobbportal ska vara enkel. Många portaler har att man kan bifoga en pdf fil, medan andra portaler vill att man ska fylla i det på deras egna hemsida. Det känns som att det blir omständigt då man redan har lagt ner tid på pdf:n och inte vill skriva om allt. Man blir mer upprörd om man inte får jobbet för man har lagt ner mycket tid på att få det som dem vill ha.”

(Respondent 5 – Alumn: Lantmätarprogrammet)

“Problemet med de jobbportalerna jag använder är att man loggar in på ett ställe. Sen skjutsas man vidare till ett annat ställe som man måste logga in på. Jag önskar att man bara behöver logga in en gång och att man kan söka jobbet därifrån.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

Där svarade två respondenter att de hade varit önskvärt att endast behöva logga in en gång för att söka jobb. Fem respondenter uttryckte att det var viktigt med enkelhet och att de bör finnas olika sökord och filtreringsmöjligheter. Vidare tar en respondent upp att det är viktigt att sidan är tillräckligt stor och tillgänglig för att det ska vara värt att skapa ett konto på en sida. Ett flertal respondenter beskrev vikten av profiler samt enkelheten man är ute efter när man söker arbete. Flera av respondenterna önskade att man endast behöver logga in en gång för att söka arbete. Ett antal av respondenterna kommenterade att man i nuläget behöver skapa flera konton för att söka ett arbete och upplevde att man skapat onödigt många konton. Flera respondenter önskade att det skulle finnas funktioner såsom att ladda upp filer, söka bland innehållet, få uppdateringar på sin status när man sökt ett arbete. Sammanfattningsvis använder alla respondenter minst en digital jobbportal även om de uttrycker att det finns vissa brister.

4.1.4 Mötet med arbetslivet

Vi ställde frågan:

“Hur känner du kring övergången ut i arbetslivet?”

”Inte svår, skulle jag säga. Då jag har jobbat extra och vet hur det är att jobba samt att sköta sig på en arbetsplats. Övergången för mig var ganska naturlig.”
(Respondent 4 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

”Alltid när man börjar på ett nytt jobb tycker jag att det känns svårt att komma in, kanske är för att man inte har så mycket erfarenhet av det och att det då känns svårt att komma in i det.”
(Respondent 8 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

”Den kändes inte svår utan naturlig då jag hade fått jobba med det i praktiken.”
(Respondent 11 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

”Lite småläskigt, eller kanske inte läskigt men åt det hållet iallafall. Vi får ju inte jättemycket hjälp utav skolan. Jag och mina kompisar tycker att praktiken är mer; ’anmäl er till kursen och hitta en praktikplats själva’. De är inte så mycket mer man får av skolan överlag och det kan jag sakna. De har nämnt hur man kan jobba som 3D artist. Men inte hur man ska ta sig in i industrin. Så jag är lite nervös men optimistisk.”
(Respondent 10 – Student: 3D-animationsprogrammet)

”Det känns bra. Hoppas att man får ett jobb som man trivs med och tycker är roligt.”
(Respondent 6 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Vissa moment var svåra, tidskrävande att söka jobb och irriterande att man inte fick jobb. Det var även svårt i början av jobbet då man var tvungen att lära känna kollegor och läsa av situationer. Även den kunskapen som man har lärt sig sattes på prov.”
(Respondent 5 – Alumn: Lantmätarprogrammet)

”Jag var orolig innan jag fick jobb. Men det gick bra.”
(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

Där svarade några av respondenterna att de kände en oro för att ta sig ut i arbetslivet. Ett flertal av respondenterna kände att det inte skulle bli svårt att ta sig ut i arbetslivet då de har arbetat tidigare samt haft praktik. En respondent tog även upp att det kändes svårt att komma in i ett nytt arbete när man är van vid att studera.

Vi ställde även frågan:

“Vad upplever du har hjälpt dig mest kring övergången ut i arbetslivet”

”Främst de tidigare erfarenheterna jag har, att jag har haft sommarjobb inom branschen. Att jag har fått in en liten fot som kan göra att sommarjobbet leder till ett riktigt jobb. Känns som att arbetsgivare kollar mer efter erfarenhet än själva utbildningen.”

(Respondent 6) – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”För min del digitala plattformar och fackförbunden. De har hjälp till väldigt mycket med lönestatistik och vad man kan skriva på sitt CV. Lärarförbundet har varit A och O för mig.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

”Under hela utbildningen får man träffa massa personer och de är väldigt olika personer vilket har varit bra. Alla mina kontakter kommer på ett eller annat sätt genom skolan. Familjen kan inte ge mig några kontakter inom mitt yrke.”

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

”Det man har lärt sig i skolan, underlaget till dina kunskaper som du kan visa att du kan och veta vad du kan erbjuda.”

(Respondent 3 – Student: programmet för Industriell ekonomi)

”Familj och vänner. De är jobbigt att börja på ett nytt jobb, mycket att ta in och man känner att man inte kan något. Känner sig jobbig att man frågar en massa saker osv... Så stöttning från familj och vänner har jag tyckt varit väldigt viktigt. Inget jag saknar från skolan, de kurserna som var, var väldigt bra. Däremot hade jag önskat att de tog upp lite mer vart man skulle kunna hamna. För att kunna bredda sig lite.”

(Respondent 8 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

Där svarade respondenterna väldigt blandat. Det är alltifrån den akademiska utbildningen, familj, vänner, kontakter, tidigare erfarenheter, plattformar, fackförbund, CV och personliga brev.

Vikten av praktikperioder belystes vidare:

“Jag är extremt tacksam över att vi hade praktik. Man fick erfarenhet och nya kontakter. När vi kom tillbaka till skolan märktes det att man kunde koppla ihop praktiken och kurserna betydligt lättare –än vad de som inte hade praktik gjorde. Vi fick ett försprång mot dem som inte hade praktik. Alla borde få den möjligheten.”

(Respondent 4 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

“Överlag har jag inte jobbat mycket innan jag fick praktikplatsen. Därför fick jag mycket lärdom om hur det egentligen fungerar på företag även kopplingen mellan böckerna i skolan och verkligheten. Man fick även kontakter via praktiken.”

(Respondent 8 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

“Känns som att jag har fått ut mest via praktik, då jag fick prova på flera olika saker där och fick en fot in i företaget och nya kontakter.”

(Respondent 7 – Alumn: 3D-animationsprogrammet)

“Praktikplats på skola är väldigt viktigt för att ens se om man trivs att jobba där. Så att det inte blir att man studerar i fem år och sen känner, nej detta var inte alls min grej.”

(Respondent 2 – Alumn: Lärarprogrammet)

Vi tog vara på de kontakter vi hade i klassen och hjälpte varandra att få kontakt med olika företag att göra praktik på. Jag gjorde ett arbete på det företaget där jag jobbar nu, under mitt andra eller tredje år på högskolan. Jag kände dock en på långt håll som jobbade på detta företaget sedan innan och de har även varit med och visat upp sig på de där mässorna på skolan. Jag jobbade även som studentambassadör när jag gick på högskolan. Mässorna är bra för att hjälpa studenter få upp ögonen för vilka företag som finns och för att få en möjlighet att knyta kontakter.

(Respondent 4 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

“Under utbildningen hade vi Co-op, då var jag på Autoliv och gjorde min praktik, samt jobba där på somrarna under högskoletiden.”

(Respondent 8 – Alumn: programmet för Industriell ekonomi)

Respondenterna tog upp hur viktigt det har varit för dem att ha praktikperioder. De var eniga om att praktikperioder är viktiga för att bland annat knyta kontakter till arbetslivet efter utbildningen, samt för att man får möjlighet att prova på vad utbildningen innebär i praktiken och därmed bättre förståelse för vad ett yrke inom ämnet vill medföra. Ett antal respondenter beskriver kopplingen mellan tidigare erfarenheter, teori, akademi, praktik och verklighet. Respondenterna beskrev även att de knutit kontakter och fått nya möjligheter genom praktik.

5 Diskussion

Avsnittet har för avsikt att tolka studiens empiri utifrån avsnittet om teori och tidigare forskning. Rubrikerna är tematiserade utifrån data och fynd beskrivna i resultatkapitlet.

5.1 Vägen till arbetslivet

Samtliga elva respondenter har tidigare arbetslivserfarenheter och har vid ett eller flera tillfällen använt sig av traditionella kontaktnätverk och digitala jobbportaler för att hitta praktik eller arbete. Flera av respondenterna började på högskolan direkt efter gymnasiet och har arbetat parallellt med studierna på högskolan. Ett flertal av respondenterna hade inga tidigare erfarenheter av att ha arbetat inom de yrken som de utbildat sig inom, de upplevde ändå att de hade fått med sig mycket från sina tidigare erfarenheter även om det inte alls var inom samma område som deras utbildning.

5.1.1 Tidigare erfarenheter av praktik eller arbete

Resultatet tyder på att respondenternas upplevelser och erfarenheter av tidigare arbete eller praktik har varierat mellan de olika programmen. Det fanns även en tydlig skillnad mellan alumnerna och studenterna. I gemensamma samtal konstaterade både alumner och studenter att praktik var en mer integrerad del av alumnernas utbildning än för de nuvarande studenternas. Respondenterna som erbjöds olika praktikformer bland alumnerna valde att genomföra praktik medan flera av studenterna valt bort eller valt att senarelägga genomförandet av eventuell praktik.

Ett antal respondenter från 3D-animationsprogrammet (SG3DV) beskrev att de hade möjligheten att göra praktik under den femte eller sjunde terminen. Två av studenterna upplevde det dock svårt att hitta en praktikplats under den femte terminen vilket har medfört att samtliga studenter börjat tveka på om de vill göra praktik. Samtliga respondenter från 3D-programmet uttryckte bristande stöd från skolan när det handlat om att hitta en praktikplats och beskrev även att konkurrensen om praktik och arbetsplatser har varit stor vilket inte heller gjort det lätt att hitta en praktik- eller arbetsplats. Två studenter har därför övervägt att läsa en sjunde termin i hopp om att det är lättare att hitta en praktikplats i ett företag än att få ett arbete direkt efter studierna.

Samtliga respondenter som läser Industriell ekonomi (TGIEK) kan välja att studera ett extra halvår för att göra praktik. Då tar skolan fram förslag på platser som studenterna kan söka till på egen hand, en liknande process som när man söker arbete.

En alumna från Lärarprogrammet (LAGEN) förklarade att alla studenter från Lärarprogrammet erbjuds praktikplatser och genomgår ett antal kurser där praktik är obligatoriskt. Det innebär att skolan måste hitta praktikplatser till lärarstudenterna. Resterande tre utbildningsprogram innehåller inte obligatorisk praktik, däremot har de ett antal obligatoriska kurser innefattande arbetsintegrerat lärande. Läraralumnerna beskriver vidare att programmet innefattade flera obligatoriska moment där de behövde göra praktik för att få mer erfarenhet och kunskap inom området. Det är då skolan som har ordnat med och fördelat praktikplatser för lärarstudenterna. Handledarna på respektive praktikplats behöver ha genomgått en handledarutbildning för att kunna ta emot en lärarpraktikant. Studenterna har då inte möjlighet att byta plats eller välja var de ska hamna, vilket kan leda till att praktiken blir lidande då lärarstudenterna hamnar i "fel klassrum". Respondenten berättade att det saknas många handledare inom många ämnen och att man därför har behövt "nöja sig" med praktikplatsen man tilldelats, vilket även medfört att vissa lärarstudenter behöver göra praktik i andra ämnen än vad de själva utbildat sig till att undervisa inom. En alumna från Lantmätarprogrammet (TGLAI) beskrev att de själva fick välja om de ville göra praktik eller fortsätta läsa utvalda kurser i skolan.

Sammanfattningsvis finns det en skillnad mellan programmen när det gäller hur mycket och vad för typ av praktik de har möjlighet att göra. Samtliga respondenter från de fyra programmen beskriver att de har genomfört olika mängder och olika former av praktik vilket har lett till att de knutit olika många kontakter efter avslutad utbildning.

5.1.2 Traditionella kontaktnätverk

Samtliga respondenter belyste vikten av ett brett kontaktnät, vilket till viss del skulle kunna sammanliknas med, Granovetters (1973) analys och begrepp om 'svaga kopplingar'. Granovetter förklarar att svaga kopplingar mellan individer såsom bekantskaper kan skapa kopplingar och så kallade broar mellan sociala grupper. Samtliga respondenter beskriver att bekantskaper ('svaga kopplingar') har underlättat övergången ut i arbetslivet och hjälpt dem komma i kontakt med rätt personer, vilket i bästa fall har lett till en jobb möjlighet. Detta tyder på att Granovetters (1973) analys av 'svaga kopplingars' betydelse är högst relevant även i detta sammanhang.

Ett flertal respondenter nämnde även att de under utbildningens gång har knutit många kontakter med bland annat klasskamrater och lärare, med en tanke om att man kan hjälpa varandra eller utbyta kunskap. Ett antal beskriver att de till och med knutit kontakter till vissa företag under studietiden vilket i sin tur har bidragit till att vissa erbjudits arbete efter avslutade studier. Ett flertal respondenter nämner även sociala kontakter utanför skola, praktik och tidigare arbetsplatser.

Vidare beskrev en respondent att fysiska mailadresser till relevanta personer är viktiga att ta tillvara på och beskriver ett exempel, respondenten hade försökt komma i kontakt med ett företag genom att maila till företagets officiella mailadress men fick inget direkt svar på sitt mail. Respondenten försökte istället skicka mailet till en verklig person som arbetade på företaget och fick då svar inom en dag.

5.1.3 Digitala jobbportaler

Digitala jobbportaler syftar i sammanhanget till digitala plattformar som utgör verktyg för arbetsgivare och arbetssökande. Med hänvisning till tidigare avsnitt om teori och tidigare forskning syftar 'technology affordances' enligt Hutchby (2001) på mötet mellan teknologin och användaren. Ett sådant möte kan i detta fall exempelvis handla om mötet mellan en användare och en digital jobbportal. Som tidigare beskrivet innebär 'affordances' enligt Gibson (1975) att ändamålet av en resurs går utom det förutbestämda syftet. Enligt Bobsin, Petrini och Pozzebon (2019) innebär 'technology affordances' att det är användaren som uppfattar teknologins möjligheter, utefter deras behov och målsättningar, samtidigt som teknologiska artefakter fyller ytterligare syften än en enda individs tillämpning av möjliga användningsområden. Digitala jobbportalers förutbestämda syfte handlar om att matcha kompetenser och behov främst mellan arbetssökare och arbetsgivare. 'Technology affordances' kan i sammanhanget därför förknippas med respondenternas tillämpning av digitala jobbportaler. Samtliga respondenter beskrev att de upplevde vissa digitala jobbportaler, som exempelvis LinkedIn, mer som en digital medieplattform och samlingsplats för sina kontaktnät än en digital jobbportal. 'Technology potential' är ett tidigare beskrivet begrepp som syftar på målorienterade beteenden som leder till en konkret handling. En och samma teknologi kan skapa olika möjligheter och tillämpningspotential beroende av sammanhanget och situationen. Ett antal respondenter uttryckte att en digital jobbportal behöver vara stor och innehålla tillräckligt många jobbannonser för att det ska kännas värdefullt att registrera sig på den. Två respondenter uttryckte att de vill använda en jobbportal som är smidig och har lättanvända filtreringsmöjligheter. Ett flertal respondenter beskriver att målet med en digital jobbportal handlar om att hitta arbete och att det skulle ha varit fördelaktigt om en digital jobbportal vore lättanvänd och inte allt för tidskrävande. Detta är tydliga exempel på 'technology potential' som innebär att man har en målsättning med det man gör (Bobsin, Petrini & Pozzebon, 2019).

Samtliga respondenter berättade att de använder minst en digital jobbportal även om de uttrycker att de har vissa brister. Ett flertal respondenter beskrev vikten av profiler samt enkelheten man är ute efter när man söker arbete. Flera av respondenterna önskade att man endast behöver logga in en gång för att söka arbete. Ett antal av respondenterna kommenterade att man i nuläget behöver skapa flera konton för att söka ett arbete och upplevde att man skapat onödigt många konton. Flera respondenter önskade att det skulle finnas funktioner såsom att ladda upp filer, söka bland innehållet, få uppdateringar på sin status när man sökt ett arbete. Detta skulle kunna tyda på att det finns ett starkt behov av jobbportaler då de används i stor utsträckning trots vissa brister.

5.1.4 Mötet med arbetslivet

Digitala jobbportaler har använts av alla respondenter men det har inte varit den huvudsakliga vägen ut i arbetslivet. Däremot har digitala jobbportaler bidragit med insikter om vad för typ av arbeten som finns kopplat till respektive utbildning. Betydelsen av att bygga kontaktnät har också betonats av alla respondenter. Respondenterna var eniga om att praktikperioder var viktiga för att bland annat knyta kontakter till arbetslivet efter utbildningen, samt för att man får möjlighet att känna på vad utbildningen innebär i praktiken och därmed bättre förståelse för vad ett yrke inom ämnet kommer att medföra.

Samtliga respondenter har haft olika praktikmöjligheter beroende av programtillhörighet och respektive ämnesområdes efterfrågan på arbetsmarknaden. Ett antal har inte läst praktik då de har upplevt olika svårigheter med att hitta praktikplats. Olikheter mellan programmen har bland annat handlat om de olika typerna av hjälp och stöttning som skolan erbjuder de olika programmen, samt varit beroende av praktikform och om huruvida praktiken har varit en obligatorisk del av programmet eller inte.

Ett antal respondenter beskriver kopplingen mellan tidigare erfarenheter, teori, akademi, praktik och verklighet vilket kan kopplas till arbetsintegrerat lärande. Högskolan Västs upplägg för det arbetsintegrerade lärandet bygger på att studenterna redan under studietiden ska komma i kontakt med arbetslivet på flera olika sätt. Studenternas lärande ska stå i centrum och studenterna ska bli införstådda med vad akademiskt lärande innebär och hur akademisk kunskap kan tillämpas. Profilen arbetsintegrerat lärande innebär också att högskolan ska vara en drivkraft och en mötesplats för livslångt lärande (Högskolan Väst, 2021b). Respondenterna beskrev att de knutit kontakter och fått nya möjligheter genom framförallt de praktikperioder som är en stor del av det arbetsintegrerade lärandet på Högskolan Väst.

5.1.5 Den oväntade betydelsen av arbetsintegrerat lärande

Betydelsen av arbetsintegrerat lärande (AIL) var ett oväntat resultat. Samtliga respondenter beskrev att AIL var ett viktigt steg på vägen ut i arbetslivet.

Som tidigare beskrivet har AIL visat sig erbjuda många fördelar för studenternas akademiska lärande samt deras framtida yrkesliv och personliga utveckling. Atkinson (2016) beskriver att det finns forskning som kopplar AIL till höga nivåer av bland annat effektivitet och starka professionella nätverk. Studenter som studerat med AIL är ofta bättre rustade för arbetslivet och är väl förberedda för övergången från skola till arbete (Jackson, 2015).

Ett flertal respondenter från framför allt Industriell ekonomi och Lantmäteri programmet hade möjligheten att delta i så kallad **Co-op-praktik**. Bland respondenterna har ca hälften valt att delta i praktikformen (Co-op-praktik). Ett intressant samband här är att samtliga respondenter som valt till praktikformen var alumner. Merparten av respondenterna som är sistaårsstudenter med samma möjligheter valde bort praktikformen, vilket skulle kunna tyda på att praktikformen i dagsläget inte är lika intressant för sistaårsstudenterna. Ett flertal av respondenterna men framförallt alumnerna beskrev att det fanns så kallade Co-op-koordinatorer som hjälpt alumnerna att hitta praktikplats medan ett antal av studenterna påpekat att de inte har vetat om att det fanns Co-op-koordinatorer eller som det idag kallas Co-op-samordnare, på skolan, vilket skulle kunna vara en påverkande faktor. Ett flertal alumner som valt till praktikformen fick erbjudanden om tjänster från de företagen där de gjort sin praktik redan innan de var klara med sin utbildning. Sistaårsstudenterna som valde bort praktikformen har inte erbjudits några tjänster i dagsläget. Alumnerna som valde till praktikformen beskriver att praktikperioden givit dem ett försprång ut i arbetslivet. En alumner uttryckte att praktikperioden har bidragit till en djupare förståelse av kursmaterialet och om hur kurserna från utbildningen hänger ihop med arbetet i praktiken.

Samtliga respondenter som valt till en eller annan praktikform uttrycker att de är tacksamma över möjligheten att få pröva på olika yrken i praktiken vilket har underlättat för flera av respondenterna att se inom vilka områden de var intresserade av att arbeta inom. Ett antal av respondenterna beskriver sina program som breda och innefattande många olika kunskapsområden.

6 Slutsatser och rekommendationer

Denna studie har undersökt hur digitala jobbportaler kan skapa värde i samspel med traditionella kontaktnätverk i studenternas möte med arbetslivet. I detta avsnitt presenteras slutsatser baserade på studiens resultat.

6.1 Slutsatser

I vår studie har vi kommit fram till att det inte endast är samspelet mellan digitala jobbportaler och traditionella kontaktnätverk som har ett viktigt värde för respondenterna i mötet med arbetslivet, utan att det även handlar om samspelet och balansen mellan teori och praktik samt övergången däremellan. Hur dessa faktorer kombineras och samspelar med varandra har varit avgörande för hur samtliga respondenter har tagit sig vidare ut i arbetslivet. Praktikperioder har inte endast bidragit med nya erfarenheter utan dessa perioder har även hjälpt över hälften av respondenterna att knyta kontakter och varit en direkt ingång till arbete för ett flertal.

De som lyckats komma in på en arbetsplats efter studierna har främst utnyttjat traditionella kontaktnätverk. Trots att endast ett fåtal av respondenterna yttrat att de kommit in på arbetsmarknaden med hjälp av digitala jobbportaler har alla respondenter använt sig kontinuerligt av minst en digital jobbportal. De digitala jobbportalerna har inte varit en direkt ingång till arbete för de flesta respondenterna men de har varit med respondenterna under övergången ut i arbetslivet. Våra resultat visar att digitala jobbportaler har ett värde för studenterna när det gäller att bilda sig en uppfattning om vilka typer av arbeten som finns efter utbildningen. Sociala kontaktnät uppfattas vara avgörande för att komma in på arbetsmarknaden. Särskilt viktiga kontakter knyts i samband med praktik som ibland också leder till faktiska jobberbjudanden. Ett sätt att beskriva samspelet mellan digitala jobbportaler och skulle kunna vara att jobbportaler bidrar till en bred bild av arbetsmarknaden kopplat till utbildningen medan kontaktnäten bidrar till djupare förståelse och relationer som kan leda vidare till arbete. Värde skapas i hur dessa kompletterar och samspelar med varandra.

6.2 Rekommendationer till fortsatt arbete

Vår studie är främst tänkt att vara av intresse för nuvarande studenter som vill lära sig om hur tidigare studenter har upplevt övergången ut i arbetslivet. Studien är också relevant för lärosäten i allmänhet och för Högskolan Väst i synnerhet för att få insikt i vad studenter tycker har funkat och vad som potentiellt skulle kunna utvecklas när det gäller stöd på vägen till arbetslivet. Vi tror att fortsatt arbete och vidare forskning inom området är av allmänt intresse och skulle kunna bidra till att underlätta övergången ut i arbetslivet för studenter. Med utgångspunkt i resultatet har vi utformat en lista med rekommendationer för fortsatt arbete. Åtgärder för att stötta studenterna ut i arbetslivet skulle, baserat på våra slutsatser, kunna vara att:

- Förmedla tidigare studenters upplevelser av mötet med arbetslivet. Inspelade intervjuer skulle kunna göras tillgängliga exempelvis på skolors egna hemsidor för att informera nuvarande studenter om de tidigare studenternas upplevelser av vägen till arbetslivet och av sin tid som student på högskolan. Detta skulle kunna inspirera och vägleda kommande generationer.
- Arbeta vidare med att utforska effekter av det arbetsintegrerade lärandet (AIL) och se vidare på de olika möjligheter AIL och särskilt praktikperioderna bidrar med på studenternas väg till arbetslivet.
- Studera olika former av praktik; betald/obetald, lång/kort och programspecifik praktik etc. och deras effekter för studenternas jobbsökning.
- Utforska fler aspekter av kompetensförsörjning och kompetensförmedling. Exempelvis hade det varit intressant att göra vidare studier med fokus på studenternas arbetssökande utifrån andra perspektiv. Kompetensförmedlare och företag som erbjuder praktikplatser skulle kunna inkluderas för att få en bild av hur de arbetar och vad de efterfrågar bland sina kandidater och på sin arbetsplats. En annan studie hade kunnat handla om vilka arbetsplatser och kandidater som är mest efterfrågade och varför de är det.
- Fortsätta undersöka utformningen av digitala jobbportaler. Frågan är om dessa skulle kunna utvecklas i syfte att bidra mer till kontakter som kan ge praktik eller arbete. Det vill säga, skulle digitala jobbportalers värde kunna berikas utöver att ge en bred bild av arbetsmarknaden vilket idag tycks vara dess primära funktion för studenter som vill ut i arbetslivet?

6.3 Kunskapsanspråk och validitet

Detta är en mindre kvalitativ studie som utgått från ett begränsat antal respondenter med elva deltagare, resultatet kan därav inte generaliseras. Vi tror att studien genom sitt resultat, med stöttning från avsnittet om teori och tidigare forskning kan bidra med insikter om hur man kan arbeta vidare med forskning och studier inom området. Studien genomfördes på distans och till viss del i en experimentell kontext, då vi medvetet utifrån vårt syfte valde att rikta oss till studenter och alumner från teoretiska och praktiska program. Detta kan ha inverkan på studiens resultat. I intervjusituationer kan respondenter bli nervösa och påverkade av andra deltagare samt sin omgivning. Exempelvis kan dagssituationen och de rådande omständigheterna som har lett till att vi har behövt hålla samtalen med respondenterna på distans påverka respondenternas svar. De alumner vi intervjuat hade också kunnat haft en annan bild av mötet med arbetslivet om vi intervjuat dem på samma sätt som studenterna, medan de fortfarande studerade sitt sista år. Studenternas svar kan också ha påverkats av att vi intervjuade dem innan de avslutat sina studier. Respondenternas upplevelser hade kunnat se helt annorlunda ut om vi hade genomfört vår studie en tid efter att studenterna tagit examen eller tidigare än sitt sista studieår.

6.4 Avslutande reflektion

Vi har arbetat med vårt examensarbete i många veckor nu. Vi har lärt oss mycket under vår tid på Högskolan Väst. Utbildningen har givit en ny syn på livet, vidgat våra perspektiv och bättre förberett oss på vad som komma skall. Nu är det vår tur att ta examen och ta klivet ut i arbetslivet. Vi har skrivit denna uppsats som sistaårsstudenter på högskolan och hoppas att den kan väcka tankar och intresse hos tidigare och nuvarande studenter. Detta gäller inte minst hur man kan ta tillvara på de möjligheter som skolan erbjuder.

Vår rektor Martin Hellström beskrev i sitt avslutningstal till oss sistaårsstudenter att kunskap inte förändrar någonting om den inte används i praktiken och att kunskap är meningslös om den inte förändrar beteenden. Han betonade också att vår examen inte är avslutningen på vår kunskapsresa utan snarare en etapp i vårt livslånga lärande. Han beskrev hur hela världen nu står öppen framför oss och att vi bör använda vår kunskap klokt. Dessa ord vill vi ta till oss då vi inte heller tror att detta är slutet på vår resa utan att det bara är början. Våra studier och särskilt examensarbetet har lärt oss att såväl kunskap som kontaktnätverk är något som byggs successivt och i interaktion med andra.

Källförteckning

Arnfolk, P., Hambreaus-Björling, Y., Otterskog, C., Asp, K., Aspegren, A., Karagianni, C., ... & Klingspor, K. (2006) *Ett miljöanpassat informationsambälle år 2020*. En rapport från IT-politiska strategigruppen. Näringsdepartementet.

Atkinson, G. (2016) *Work-Based Learning and Work-Integrated Learning: Fostering Engagement with Employers*. [Elektronisk] Australian Tillgänglig: WorldCat [2021-05-25].

Barnes, J. A. (1969) Networks and Political Process. In *Social Networks in Urban Situations*, edited by J. C. Mitchell. Manchester: Manchester University Press.

Björck, V. (2020). *Learning'theory'at university and'practice'in the workplace: A problematisation of the theory-practice terminology that the dualistic design of Work-integrated Learning institutionalises* (Doctoral dissertation, University West).

Bobsin, D., Petrini, M. & Pozzebon, M. (2019) *The value of technology affordances to improve the management of nonprofit organizations*. [Elektronisk] RAUSP Management Journal, Vol. 54 No. 1, pp. 14-37. Tillgänglig: <https://doi.org/10.1108/RAUSP-07-2018-0045> [2021-06-03].

Bott, E. (1957) *Family and Social Network*. London: Tavistock.

Cantner, U., Conti, E., & Meder, A. (2010) Networks and innovation: the role of social assets in explaining firms' innovative capacity. *European Planning Studies*, 18:12, 1937-1956

Chalmers (2021) *Lärosäten i Väst överens om mer samarbete* [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.chalmers.se/sv/nyheter/Sidor/Larosaten-i-Vast-signerar-overenskommelse-om-mer-samarbete.aspx> [2021-05-25].

Cronbach, L. J. (1975) Beyond the two disciplines of scientific psychology. *American psychologist*, 30(2), 116.

Coll, R. K., & Eames, C. (2004) *International handbook for cooperative education: an international perspective of the theory, research and practice of work-integrated learning*. [Elektronisk] Boston, MA: World Association for Cooperative Education. Tillgänglig: WorldCat [2021-05-25].

Denscombe, M. (2018) *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Dubois, A., & Gadde, L. E. (2002). Systematic combining: an abductive approach to case research. *Journal of business research*, 55(7), 553-560, DOI: [https://doi.org/10.1016/S0148-2963\(00\)00195-8](https://doi.org/10.1016/S0148-2963(00)00195-8).

Dufva, T. & Dufva, M. (2019) Grasping the future of the digital society. *Futures*, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.futures.2018.11.001>.

Gibson, J.J. (1975) 'Affordances and behavior'. In E. S. Reed & R. Jones (eds.), *Reasons for Realism: Selected Essays of James J. Gibson*, pp. 410-411. Lawrence Erlbaum, Hillsdale, NJ

Granovetter, M. (1973) The strength of weak ties. *American Journal of Sociology*, 78: 1360-1380.

Granovetter, M. (1983) The strength of weak ties: A network theory revisited. *Sociological Theory*, 1, 201-233. DOI: [org/10.2307/202051](https://doi.org/10.2307/202051).

Hutchby, I. (2001) 'Technologies, text and affordance'. *Sociology*, vol. 35, pp 441-456.

Högskolan Väst (2021a) *Arbetsintegrerat lärande* [Elektronisk] Trollhättan Tillgänglig: <https://www.hv.se/arbetsintegrerat-larande/> [2021-05-25].

Högskolan Väst (2021b) *Strategier* [Elektronisk] Trollhättan Tillgänglig: <https://www.hv.se/om-oss/vision-strategier-och-satsningar/vision-och-strategisk-plattform/strategier/> [2021-05-25].

Jackson, D. (2015) Employability skill development in work-integrated learning: Barriers and best practice, *Studies in Higher Education*, 40:2, 350-367.

Jilke, S. Leth Olsen, A. Resh, W. Siddiki, S. (u.å) *Analytic Frameworks for Micro-, Meso-, and Macro-Level Public Administration* [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.maxwell.syr.edu/minnowbrook/about/analytic-frameworks-for-micro-meso-and-macro-level-public-administration/> [2021-05-25].

Larsen, A. K. (2018) *Metod helt enkelt*. Gleerups

Malcolm, C., Saxton, T. K., McCarty, K., Roberts, S.G.B. & Pollet, T.V. (2021) Extraversion is associated with advice network size, but not network density or emotional closeness to network members. *Personality and individual differences*, 168, pp.1-6. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110311>.

Pfeffer, J. (1982) *Organizations and organization theory* (pp. 237-251). Boston: Pitman.

Richthoff, A. (2011) *En studie om två olika utbildningskoncept - Cooperative Education & Kvalificerad Yrkesutbildning*. [Elektronisk] Trollhättan. Tillgänglig: [2021-05-21].

Van Bavel, J. J., Baicker, K., Boggio, P. S., Capraro, V., Cichocka, A., Cikara, M., ... & Willer, R. (2020) Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response. *Nature human behaviour*, 4(5), 460-471.

Weick K. E. (1969) *The social psychology of organizing*. 1st ed. Reading: Addison Wesley.

Weick K. E. (1979) *The social psychology of organizing*. 2nd ed. New York: Random House.

Yin, R. K. (1994) Case study research: Design and methods, applied social research. *Methods series*, 5.

Zegwaard, K. (2014) Work integrated learning. In S. Ferns (Ed.), *Work Integrated Learning in the Curriculum* (pp. 1-6). Milperra, N.S.W. Australia: HERDSA.

Bilaga 1: Det planerade urvalet

Urvalet innefattar sistaårsstudenter och alumner vid Högskolan Väst (som är upp till 35 år gamla).

Vi har även valt att ha med en grupp med alumner över 40 år. Vi vill sammanlagt få tag i 20 stycken deltagare. Där vi vill ha fyra stycken alumner över 40 år, två stycken alumner (upp till 35 år) och två stycken sistaårsstudenter från de olika programmen.

Urvalet är från programmen:

3D animation och Visualisering (SG3DV)

Lantmäteri (TGLAI)

Industriell ekonomi (TGIEK)

Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (LAGEN)

Urvalet:

3D animation (SG3DV):

2 alumner (en man och en kvinna, 20-35 år)

2 studenter (en man och en kvinna, 20-35 år)

1 alumner över 40 år (man, 40+).

Lantmäteri (TGLAI):

2 alumner (en man och en kvinna, 20-35 år)

2 studenter (en man och en kvinna, 20-35 år)

1 alumner över 40 år (kvinna, 40+)

Industriell ekonomi (TGIEK):

2 alumner (en man och en kvinna, 20-35 år)

2 studenter (en man och en kvinna, 20-35 år)

1 alumner över 40 år (kvinna)

Lärarprogrammet (LAGEN):

2 alumner (en man och en kvinna, 20-35 år)

2 studenter (en man och en kvinna, 20-35 år)

1 alumner över 40 år (man, 40+)

Bilaga 2: Det slutliga urvalet

Urvalet innefattar sistaårsstudenter och alumner vid Högskolan Väst (som är upp till 35 år gamla).

På grund av brist på deltagare halverade vi urvalet och fokuserade därmed främst på industriell ekonomi och 3D-programmet. Vi intervjuade endast enstaka respondenter från Lantmäteriprogrammet och Lärarprogrammet. Vi kunde som planerat intervjua minst 4 respondenter var från de två programmen (9 totalt) och hade även planlagt att hålla var sin gruppintervju med respondenterna från de två olika programmen. Det uppstod även ett vist bortfall under gruppintervjuerna vilket ledde till att det var tre respondenter på de båda gruppintervjuerna istället för fyra.

Urvalet är från programmen:

3D animation och Visualisering (SG3DV)

Industriell ekonomi (TGIEK)

Lantmäteri (TGLAI)

Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (LAGEN)

Urvalet:

3D animation (SG3DV):

2 alumner (en man och en kvinna, 20-35 år)

2 studenter (en man och en kvinna, 20-35 år)

Industriell ekonomi (TGIEK):

3 alumner (två kvinnor och en man, 20-35 år)

2 studenter (två män, 20-35 år)

Lantmäteri (TGLAI):

1 alumner (man, 20-35 år)

Lärarprogrammet (LAGEN):

1 alumner (kvinna, 20-35 år)

Bilaga 3: Informationsdokument

Examensarbetets frågeställning har vuxit fram i kontakt och dialog med en mängd studenter under vår studietid. Vi har utformat en intervju som är tänkt att beröra studenternas möte med arbetslivet och digitala jobbportaler i samspel med traditionella kontaktnätverk.

Om deltagandet: Intervju och gruppintervju/fokusgrupp

(Urvalet innefattar sistaårsstudenter och alumner vid Högskolan Väst.)

Om du deltar i studien kommer du inledningsvis delta i en intervjuundersökning. Intervjun består av ledande frågor, uppföljningsfrågor och stickord. Du som respondent får gärna ta upp andra relaterade eller orelaterade ämnen under intervjun.

Om du är intresserad av att delta i undersökningen skulle vi även uppskatta om du har lust att ingå i en gruppintervju under ett uppföljningstillfälle. Gruppintervjun består av en grupp med fyra till åtta deltagare där hälften av deltagarna är alumner och den andra hälften är sistaårsstudenter vid Högskolan Väst. Under gruppintervjun kommer det finnas en moderator som leder diskussionen samt en sekreterare som för anteckningar. Moderatoren är även ansvarig för att gruppsamtalen bibehåller en god ton för att alla ska våga uttrycka sina åsikter och dela sina erfarenheter.

Ditt deltagande i undersökningen kan bidra till utvecklingen av jobbsökningsprocessen för studenter och nyexaminerade alumner. Vi avser att spela in och transkribera materialet från intervjuerna, vi vill därför informera om detta på förhand. Vi kommer be om ditt muntliga medgivande när vi ses. Respondenten har rätt att avbryta sitt deltagande när som helst under intervjun och är inte skyldiga att ge oss information eller svar på våra frågor.

Det inspelade materialet kommer hanteras med konfidentialitet. Intervjun är anonym, personuppgifter förvaras så att enskilda deltagare inte kan identifieras och kommer endast användas för forskningsändamål. Det som sägs under inspelningen kommer att användas som resultat och diskussionsobjekt för vårt uppsatsskrivande.

Datum och utfärdande:

Den första intervjun är enskild och beräknas ta plats under vecka 15-17. Den andra delen är en gruppintervju och beräknas pågå under 5:e och 6:e maj, vecka 18 (deltagaren behöver endast delta vid ett av tillfällena). Med tanken på rådande omständigheter sker allt via Zoom. Vi beräknar att intervjuerna kan ta upp till en och en halv timme. Vi kommer att spela in och transkribera allt material från intervjuerna och kommer därför be om ditt muntliga medgivande när vi ses.

Länk till Zoom: <https://hv-se.zoom.us> (Originallänken har ersatts)

Bilaga 4: Intervjuguide och Intervjufrågor

Jobbmöjligheter

Har du tidigare erfarenhet av praktik eller arbete? (Vilka?)

- Hur har du kommit i kontakt med dessa? (Kontakter, jobbportaler eller annat...)
- Hur kom du i kontakt med kontakten, jobbportalen, tjänsten/annat?
- Har det koppling till din utbildning? (Vilken slags koppling?)
- Känner du att du har fått ut något av dina tidigare praktik och jobberfarenheter? (Vad?)

Har du några tidigare erfarenheter av jobbsökning? (Vad/vilka?)

- Tycker du att det är lätt eller svårt att söka jobb? (Varför?)
- Vad hade kunnat underlätta jobbsökningsprocessen? (Hur kommer det sig?)
- *Har din kunskap om jobbsökningsprocessen förändrats sedan du började på HV? (På vilket sätt?)

Traditionella kontaktnätverk

Hur ser ditt kontaktnät ut när det handlar om att söka jobb efter utbildningen?

- Hur har du byggt dessa kontakter?
- Vill du utvidga ditt kontaktnät för att få jobb?
- Hur skulle du göra det? (för att utvidga eller bevara ditt kontaktnät)
- Har dina kontakter kunnat hjälpa dig på något sätt? (Hur? Vilka är kontakterna som har hjälpt dig?)
- *Hur hade du önskat att ditt kontaktnätverk såg ut? (Varför?)

Digitala jobbportaler (Fråga om var och en av de portaler de nämner som svar på frågorna nedan)

Känner du till några digitala jobbportaler? (Vilka?)

- Hur ofta använder du dig av de nämnda digitala jobbportalerna? (Varför?)
- Känner du till fler digitala jobbportaler än de du själv använt dig utav? (Hur kommer det sig?)
- Hur kommer det sig att du använder dig av de nämnda digitala jobbportalerna? (..och inte andra?)
- Betraktar du de nämnda digitala jobbportalerna som jobbportaler? (..eller skulle du kalla det något annat?)
- Upplever du det lätt eller svårt att använda de nämnda digitala jobbportalerna? (Varför?)
 - [Upplever du det lätt eller svårt att navigera på de nämnda digitala jobbportalerna? (Varför?)]
 - [Har du ett förslag på hur de nämnda digitala jobbportalerna skulle kunna bli mer tillgängliga? (Hur?)]
- *Hur hade du önskat att din jobbportal såg ut?

Mötet med arbetslivet

Hur känner du kring övergången ut i arbetslivet? (..Svår – inte svår, varför?)

- Har din upplevelse av övergången förändrats från när du började på skolan fram till idag?
- Förväntningar efter studierna?
- Mål efter studierna?

Drömjobbet efter studierna?

- Hur kommer det sig att du blev intresserad av just det jobbet? (Varför jobbar du inte med det?)
- Hur tror du att du skulle kunna göra för att få drömjobbet?

Vad har du för strategi för att hitta jobb?

- Vad gör du om du inte får jobbet du söker?

*Vad upplever du har hjälpt dig mest kring övergången ut i arbetslivet

(Exempelvis: skolan; AIL, studievägledare, lärare – kontakter; vänner, familj – digitala plattformar, vilka?)

*Är det några andra viktiga frågor som du skulle vilja ta upp? (som vi inte har pratat om?)

*Har du några synpunkter på frågorna som ställts idag?

Bilaga 5: Utskick

Officiellt utskick:

Hej Namn,

(Vi hörde talas om dig genom vår handledare Linn Gustavsson.)

Vi har fått dina uppgifter från Högskolan Väst då vi söker ett specifikt urval för våra intervjuer.

Vi är två stycken studenter som kommer från 3D animationsprogrammet och Digitala medieprogrammet. Vi är nu inne på vårt sista år och skriver vår C-uppsats. Under årens gång på Högskolan Väst har vi lagt märket till att det är många studenter som har tankar kring hur de ska ta sig vidare efter sin utbildning. Vårt examensarbete handlar därför om hur studenter upplever mötet med arbetslivet, mer djupgående går ämnet in på hur digitala jobbportaler kan skapa värde i samspel med traditionella kontaktnätverk. Med vår C-uppsats har vi en önskan om att ta reda på hur studenterna upplever övergången ut i arbetslivet och hur de gör för att ta sig vidare efter studierna.

Den första intervjun är enskild och beräknas ta plats under vecka 15-17. Den andra delen är en fokusgruppsintervju och beräknas pågå under 5:e och 6:e maj (vecka 18, deltagaren behöver endast delta vid ett av tillfällena). Med tanken på rådande omständigheter sker allt via Zoom. Vi beräknar att intervjuerna kan ta upp till en och en halv timme. Vi kommer att spela in och transkribera allt material från intervjuerna och kommer därför be om ditt muntliga medgivande när vi ses.

Vid intresse av att delta i intervjuerna får du gärna skicka ett mail till andrea.dubois@student.hv.se. Du kommer även få mer information skickad till dig, om hur intervjuerna kommer gå till.

Tack på förhand,
Andrea och Thilda

Utskick vid återbud:

Hej,

Tack för visat intresse! Vi har nu redan fyllt vårt urval, vi hoppas på fortsatt kontakt med dig och hör gärna av oss om det dyker upp ytterligare tillfällen.

Tack för att du tog dig tiden att svara på vårt meddelande!

Med vänlig hälsning,
Andrea och Thilda

HÖGSKOLAN VÄST
Institutionen för ekonomi och IT
Avdelningen för medier och design
461 86 TROLLHÄTTAN
Tel 0520-22 30 00
www.hv.se